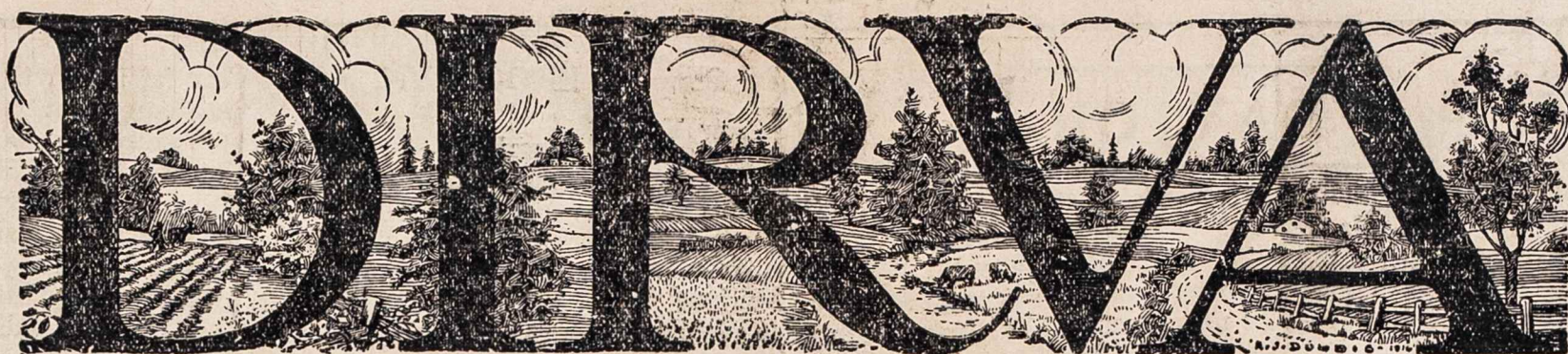

"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
(THE FIELD)
The only Lithuanian Newspaper in Ohio
Published Weekly at Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
Yearly Subscription Rate:
In the United States..... \$2.00
Canada and Mexico..... 2.50
Lithuania and other countries..... 3.00
Advertising rates on application.
"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post office of Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Leidžia kas savaitę Clevelande, Ohio
Ohio Lietuvių Spaudos Bendrija
Metinė Prenumerata:
Savergytose Vaistijose..... \$2.00
Karnadoje ir Meksikoje..... 2.50
Lietuvoje ir kitur..... 3.00
Prenumerata skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų, ir mokasi iškaisto.
Apie prenumeratą klauskit laišku.
"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

No. 41

KAINA 5c.

CLEVELAND, OHIO

PENKTADIENIS, SPALIŲ-OCT. 9, 1931

VOL. XVI (16-TI METAI)

Tariasi Atnaujinti Darbus Amerikoje

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

1,600 sugrįžo dirbt. Mt. Carmel, Pa. — Šioje apylinkoje kasyklos, ir vienas grįžo 1,500 darbininkų, o į kitas 100 darbininkų.

Monessen, Pa. — Po keturių mėnesių stovėjimo atsidarė geležies liejykla ir pradėjo dirbti 150 darbininkų.

Galveston, Tex. — Pereitą savaitę sustreikavo apie 3,000 darbininkų dirbusių prie aliejinų laivų keturiuose uostuose iš kurių išgabena aliejų ir gazoliną.

Washington. — Suv. Valstijų kariuomenė atmetė iki šiol naudojimąsi Rusijoje darytais degtukais. Buvo priimta pirkti degtukus iš tų kurie už pigiausią atidavė. Žinoma, sovietai savo

Keturių didelės rytinių valstijų geležinkelio linijos pradeda susitaikyti ir gal prieš priėmimo. Iki šiol jos pėsėsi už teisę priėmimo prie tam tikrų miestų. Paduota tarpvalstijinei komisijai peticija jų susivienijimui ir jeigu tas būtų įvykdyta, susijungs net \$6,000,000,000 vertės geležinkelis.

Vancouver, B. C. — Kalbėdamas Amerikos Darbo Federacijos suvažiavime, Darbo Federacijos prezidentas Green pasakė kad jeigu kapitalistai neduos darbininkams teisingo atlyginimo algomis, galima bus iš jų išreikalauti takais nuo jų pelnų, nedarbančiųjų užlaikymui.

Darbo Federacijos dirbimas už darbininkų reikalų pagerinimą nėra bolševikiškas, sako Green, ir mes norim pagelbėti bedarbiams iš tikro.

ANGLIJOJ RIAUŠĖS DEL PAŠALPŲ

Londonas. — Anglijoje atsibuna bedarbių riaušės del valdžios numazinimo bedarbių pašalpų. Glasgowe pereitą savaitę buvo suaruota nepaprastai didelės demonstracijos, kuriose dalyvavo 50,000 žmonių.

Londonas irgi turi mažus subruzdumus, bet valdžia yra pasiruošusi malšinti dideles riaušes.

Padėtis bloga: iš mažų pašalpų bedarbiai negali išmisti, o didesnių valdžia mokėti negali, nes šalis subankrutijus, neturi pinigų.

PREZ. HOOVER'O PASITARIMAS SU ŽYMI AIS VADAIS

Washington. — Spalių 7 d. Prezidentas Hoover turėjo slaptą pasitarimą su kongreso vadais kaslink subendrinimo valdžios ir bankinių spėkų sustiprinimui finansinės padėties šioje šalyje, kad pradėtų veikti sulaukyti pinigai ir atsigavintų darbai ir prekyba.

Pasitarime dalyvavo apie 30 abiejų partijų žymiausių žmonių, kame prezidentas pareiškė jog "atėjo laikas šaukti į vienybę visus žmones ir pradėti veikimą". Jis paragina visus šalies gyventojus stoti dirbti išvien. Programas apima gausius privatus bankinius interesus, Federalio Rezervo sistemos paramą, pritaikymą Federalio Rezervo akto kad galėtų išeiti iš savo srities ir platesnį darbą, sutverti jeigu reikals federalę finansų korporaciją kaip buvo Karo Finansų Korp., ir sustiprinimą federalių žemės bankų.

Sumanyta sumobilizuoti bendrą šalies bankinį kapitalą iš mažiausia \$500,000,000 pagalbai išdirbysčių ir pramonės. New Yorko bankai jau gatavi skirti tam tikslui \$150,000,000.

Prezidentas Hoover žada persvarstyt karo atlyginimus su Francuzijos premjeru Laval, kuris šiose dienose žada atvykti į Washingtoną.

Pasklidus šitokioms geroms žinioms, sustiprėjo akcijų kainos ir pakilo kainos grūdų ir vatos.

General Motors Co. skelbia jog bandys duoti darbų daugiausiam darbininkų skaičiui kiek tik bus galima.

General Electric Co. prezidentas pareiškė savo darbų planą, kuris vengs tolimesnio darbininkų atleidimo be užmokesčio ir apdraus savo darbininkus po apie \$15 į savaitę bėgyje sekančių šešių mėnesių.

Jeigu iš šitų prezidento ir partijų bei pramonės vadų pastangų kas gero išeis, linkėtina kuogreičiausia tą vykdyti.

SIDABRO GAMYBA SUMAŽĖJUS

Spėjama kad šymet sidabro visame pasaulyje bus pagaminta apie 175,000,000 uncijų. Seniau kas metalai mokėti negali, nes šalis subankrutijus, neturi pinigų.

BR-R-R! MASKVOJ DANTYS BARŠKA

Maskva. — Maskvoj jau prasidėjo šalčiai. Kadangi miestas neturi gana kuro tai valdžia išleido patvarumą kad iki reguliario namų apšildymo sezono pradžia, Spalių 15 d., namus apšildyti pavels tik kas apšildyti pavels tik po 3 kartus į savaitę.

Laiminga ta Rusija, kur visi turi maisto, visko, ir šilumos gali turėti net kas trys dienos!

SAKO CHINŲ ŽUVO

25,000
Šanghai. — Chinų potvinių nukentėjusių sužuvusių komisijs skelbia jog potviniuose Tentsing distrikte kelios savaitės atgal prigėrė 25,000 žmonių.

ANGLIJA VARŽO MAISTO SPEKULIANTUS

Londonas. — Valdžia išleido diktatorišką įsakymą vengti spekuliacijų ir išnaudojimo didinant maisto kainas. Paskirta didelės baudmės tokiems pardavėjams kurie pasinaudodami suspendavimu aukso norėtų pasipelninti pakeldami maisto kainas.

HINDENBURGAS TIKRAS SENELIS

Berlinas. — Vokietijos prezidentui Hindenburgui Spalių 2 d. suėjo 84 metai amžiaus. Reiškia jis jau yra tikrai senas, bet dar vikrus, gerą sveikatą ir pilnų samonę. Jo prezidentavimo laikas baigiasi tikrai kitą metą Gegužės mėnesį.

Ant jo pečių guli tikrai sunkios pareigos iš priešas Vokietijos finansinio krizio.

TAI KĄ MEILĖ DARO!

Pasadena, Cal. — Tėvas pasakyė savo sūnui, 21 metų studentui, \$50,000 jeigu jis nesives iki sulauks 25 m. amžiaus. Bet sūnus, turėdamas savo mylimąją, atsisakė laukti keturis metus ir išsižadėjęs tų \$50,000 apsidėdė.

POPIEŽIUS UŽ VARGŠUS

Vatikano miestas. — Popiežius išleido apaštališką laišką į viso pasaulio kunigus ragindamas rūpintis šelpimu neturintiųjų ir dėti pastangas gauti pašalpų nuo savo aukštesniųjų jeigu patys iš savęs negali. Taipgi pasmerkia ginklavimąsi kaip priežastį pasaulinių negerovių.

ANGLIJOS PARLIAMENTAS IŠIRO

Londonas, Spalių 5 d. — Anglijos vyriausybė nutarė paleisti parlamentą Sp. 8 d. ir rengtis prie naujų rinkimų, kurie manoma daryti Gruodžio 27 d.

MacDonald turėjo pasitarimą su savo partijos priešais, Lloyd George, apie naujus rinkimus, ir po to tapo nutarta paleisti dabartinį parlamentą. Anglija negali rasti išeigos iš dabartinio krizio, nes parlamente partijų vadai veda tik tarysynes. MacDonald savo atsisaukime ragina Angliją išrasti budą išgelbėjimui šalies iš finansinio krizio.

14 UŽMUSTA

Santiago, Čili. — Riaušėse laike rinkimų Čili prezidento politiškos riaušės užmusta 14 žmonių. Rinkimus laimėjo Dr. Montero, konservativis, prieš Dr. Alessandri, liberalų vadą.

NUŽUDĖ KETURIS ASMENIS

Kenosha, Wis. — Netoli Burlington, Wis., ant uokės, vienas 40 m. amžiaus darbininkas nužudė ukininką, jo sūnų, sunaus kudių, ir vieną darbininkę. Suaugusiųs nužudė šautuvu, o kudių užmūsė kucliu.

Po žudystės, jis išbėgo šeimininko automobiliu. Liko suimtas Burlingtone, ir prisipažino prie žudystės.

Jis pasakojosi policijai jog nurėjo nužudyt tik šeimininką už suvertimą viso uokės darbo ant jo, bet pasakui norėjo kad neliktų liudininkų prieš jį, todėl nužudė senuką, tarnaitę ir galiaus kudių. Kudikio motina randasi ligoninėje, todėl ji išliko gyva.

"SAUSIEJI" RENGIAI PRIEŠ "ŠLAPIUŠIUS"

Washington. — Visos organizacijos pritaria nacio prohibicijos palaikymui pasirošusios sutartinai dirbti atnušimui "šlapiųjų" pastangų panaikinti prohibiciją.

Nacionalinė prohibicijos taryba nutarė vienos dienos bėgy surinkti \$100,000 savo vajui, renkant nuo žmonių tik po 10c.

"Sausieji" suskato dirbti kada patyrė jog trys "šlapiieji" milijonieriai nesenai padovanojo \$100,000 šlapiųjų organizacijai kovai prieš prohibiciją.

MIRĖ SENATORIUS MORROW

Englewood, N. J. — Spalių 5 d. mirė S. V. Senatorius Dwight W. Morrow, 58 m., lakuno Lindbergho uošvės, žymus diplomatas ir prohibicijos priešas. Jisai kandidatavo į S. V. Senatą prieš "sausąjį" kandidatą ir laimėjo. Ruošėsi daug lo padaryti prohibicijos panaikinimo srityje, bet mirė pastojio kelią.

DU LAKUNAI PERLĖKĖ PACIFIKA LAIMEJO \$25,000

Wenatchee, Wash. — Du jauni Amerikonai lakunai, Herndon ir Pangborn, parskrido be sustojimo iš Japonijos į S. Valstijas, tuomet laimėdami \$25,000 dovaną, kurią paskyrė Japonija už tai. Jie padarė kelio 4,565 mylias į 41 valandą, ir yra pirmutiniai padarę tokį žygį. Šis miestelis iš 15,000 gyventojų surengė lakunams milžinišką priėmimą. Ant rytojaus jau Japoniško laikraščio atstovas įteikė lakunams užpelnytus pinigus — \$25,000.

Patys miestelio gyventojai sumetė \$500 dovanų į iškilmių surengimui pinigų. Iš seniau yra Amerikonų paskirta \$25,000 už perlėkimą Pacifiko iš Japonijos į Suv. Valstijas. Dabar bandoma išgauti ir tuos pinigus šiedviem lakunam.

Tiesa, jų kelionė nėra ilgiausia, nes šią vasarą du Amerikonai nuskrido iš Amerikos į Turkiją, 5,011 mylių kelio be sustojimo.

Lindbergho kelionė į Parizį buvo 3,600 mylių.

Prie to, kelionė iš Japonijos į Ameriką nėra pavojinga, kadangi visu keliu yra salų.

Siedu lakunai atskrido Japonijon kelios savaitės atgal, ir net papuolė bėdon kada kelionėje traukė fotografijas. Japonai manė kad jie fotografuoja kariškus Japonų punktus. Jie neturėjo tikslo skristi aplink pasaulį, bet ilgiau apsibuvę Japonijoje pradėjo galvoti apie kelionę Amerikon be sustojimo, ir tą atsiėkė.

Pora savaitių atgal kiti du lakunai tą bandė padaryti, bet nepasisekė, nusileido prie vienos neapgyventos salos, kur tik po kelių dienų tapo surasti.

IŠVEŽA IŠ NEW YORKO \$450,000,000 AUKSO

New York. — Dviejų savaitių bėgyje iš čia bus išgabenta \$450,000,000 vertės aukso į Francuzijos Banką. Visi laivai kurie gali perplaukti Atlantiką į 6 dienas gaus po dalį to aukso vežti.

JAPONAI NENUSILEIDZIA CHINAMS

Japonų kariški lėktuvai Mandžurijoje bombardavo Chinų kariuomenės barakus prie Mukdeno geležkelio ir sakoma jog sužeista ir užmusta apie 200 Chinų karių.

Japonų kareiviai užėmė Nėchwang, strategišką punktą prie Japonų operuojamo geležkelio pietinėje dalyje Mandžurijos. Japonai sako kad jie nebombarduoja Chinų karių, o tik banditus. Jie užima Chinų punktus apsaugos delei prieš Chinus banditus.

KELETAS PASTABŲ APIE LIETUVOS EKONOMINĮ GYVENIMĄ

(Rašo iš Kauno
JUOZAS J. BACIUNAS,
atsilankęs šią vasarą
Lietuvoje.)

Atsilankę gerbiami Amerikos Lietuviai į Lietuvą, nekurie padavė spaudon žinių bei savo išpuodžių. Bet dažniausia tekdavo skaityti labiau paliestas politinis Lietuvos gyvenimas. Man gi kaipio biznieriui rūpėjo pažinti ekonominę Lietuvos padėtis.

Džiaugiuosi kad Lietuva, kaipio ukiška šalis kas met sparčiais šuoliais žengia priekin, ukiui kultūros atžvilgiu aukštyn kyla, pramonė, prekyba sparčiai vystosi. Statyba Kaune ir provincijoje eina plačiausiu maštubu. Nei to didelio vargo, kaip kitiems kad pasirodė, nei bedarbių nėra, kas šaliai duoda didelį kreditą-pliusą. Aš čia tyčia paduodu bent kiek statistinių žinių, iš ko galima bus maždaug spręsti ekonominę Lietuvos padėtį. Kai šitą sulyginu su kitų šalių statistikomis darosi aiškesnis vaizdas ir matyti kad Lietuvoje dar galima gerai gyventi.

Lietuvos plotas ir gyventojai

Lietuva užima 0.62 viso Europos žemės ploto. Didumo atžvilgiu jai tenka 21-ma vieta Europos valstybių tarpe. Yra 14 valstybių Europoje kurios plotu mažesnės už Lietuvą: pav. Estija, Danija, Holandija, Šveicarija ir kitos.

1930 m. Sausio 1 d. gyventojų skaičius Lietuvoje buvo 2,340,038. Iš jų vyrų 1,120,561; moterų 1,219,477.

Kauno augimas

Naujų gyvenamųjų namų murinių pastatyta Kaune:
1927 metais 88
1928 " 119
1929 " 131
1930 " 159
Negyvenamųjų namų pastatyta:
1927 metais 38
1928 " 33
1929 " 44
1930 " 39

Gyvenamųjų naujų medinių namų pastatyta:
1927 metais 198
1928 " 210
1929 " 305
1930 " 289

Negyvenamųjų medinių namų pastatyta:
1927 metais 117
1928 " 199
1929 " 168
1930 " 177

Viešo naudojimosi didelių namų (kino teatrų, tt.):
1927 metais 7
1928 " 4
1929 " 8
1930 " 13
Prekybos, pramonės reikalingams didelių namų (dirbtuvių ir kit.) pastatyta:

1927 metais	8
1928 " "	2
1929 " "	0
1930 " "	9
Išviso naujų namų Kaune pasistatė:	
1927 metais	456
1928 " "	667
1929 " "	654
1930 " "	686
Be to įvairių namų remonto (pertaisymų) padaryta:	
1927 metais	111
1928 " "	136
1929 " "	148
1930 " "	137

Kaip matome Kauno statyba kas metai didėja. Bet ji ne vien didėja. Ji kartu ir gražėja. Pats miestas ima puošti visokiais gėlynais, plačiais trotuariais, gatvių grindimu ir tt. Kaunas greitai laiku pasivys kulturingus Europos miestus.

Kauno miestas nuo 40,000 išaugo iki 100,000 gyventojų.

Statybai Lietuvoje 1929 metais padaryta 65,042,850 litų išlaidų.

Gyvulių sunaudojimas

Viena iš stambiausių Lietuvos bendrovių, "Maistas", šale Kauno (Aleksoto) gyvulių sunaudojimo apivartai pjauna:

Galvijų	30,000
Kiaulių	163,703
Vėšvių	20,000
Žasų	41,300
Vištų	36,258
Ančių	19,833

ir daug kitokių gyvulių ir paukščių, 42,000,000 lt. vertės.

Pažymėtina kad viskas buvo Lietuvos ukininkų užauginta ir nuo jų nupirktas.

1930 m. sviesto eksportas į užsienį vyko gana sėkmingai. Bendrai pieno perdirbimo bendrovės užima 80% viso į užsienį eksportuojamo sviesto. "Pieno Centras" išvežė į užsienį sviesto tonų:

1927 metais	948
1928 " "	1,456
1929 " "	2,812
1930 " "	6,009

Cukraus fabrikas ir ktokios įmonės

Dabar Kvietiškių dvare, palei Mariampolę, yra statomas cukraus fabrikas. To fabriko vidaus įrengimas kaštuos 3,890,000 litų. Visas įrengimas kaštuos puspenkto milijono litų.

Čia bus dirbama į metus 90 dienų ir padarys 600 tonų cukraus į dieną. Ukininkams garantuojama per tris metus mokėti už 1 centnerį cukrinių runkelių 4 litai. Tuo tarpu kai užsienin gabenant cukr. runkelius už centnerį gaunama tik 3 lt. 10c.

Ukininkai suskubo auginti cukrinius runkelius. 1929 m. buvo auginama jų (Pabaiga ant 3-čio pusl.)

Korespondencijos

PITTSBURGH

“Reporterio” bludinėjimai. Pittsburgiečiai kitą kart turėjo socialistų spaudoje neblogą reporterį, kuris parašydavo nieko sau žinučių iš šios padangės. Bet tai buvo prieš metų laiką, kada tas mūsų reporteris buvo nevedęs. Kai tik apsisvedė, tai “Naujienose” ir “Keleivėje” paplūdo jo vienos nesąmonės.

Paskiausiai laiku “Naujienose” ir “Keleivėje” tilpo šmeižtai prieš darbuosius tautietį, P. Pivaroną, buk jis skundęs imigracijos viršininkams P. Danušį su tikslu deportuoti jį iš Amerikos. Danušis prie liudininkų pareiškė kad jis ne užilgo apsilankęs Chicago (kartu su P. Pivaronu išvažiuo) ir privers “Naujienas” atšaukti tą šmeižtą. “Naujienos” gi už šmeižimą Pivarono ir kenkimą jo bizniui yra traukiamos teismui.

Nusidėjo mūsų reporteriui ir Adv. F. J. Bagočius, kuris nėra nei tautininkas, nei sandarietis. Tai buvo sekančiai. Atsilankius Bagočiui į Pittsburghą pas uošvius J. Kazlauskus praleisti atostogas, buvo paprašytas kalbėti SLA. 3-čio apskričio surengtose prakalbose (Rugs. 13 d.). Tasai mūsų reporteris gana daug darbavosi tų prakalbų surengime ir rengėsi daug ko parašyti, jei Bagočius nebūtų “nusidėjęs” savo kalboje. Bagočius plačiai kalbėjo apie SLA. reikalus, ir į galą priejo prie Lietuvos. Mūsų reporteris išsižiojęs laukė kada Bagočius pradės Smetoną ir visą Lietuvą niekinti. Bet ant nelaimės, tik tiek pasakė ką sako ir Pittsburgho tautininkai sandariečiai: Jeigu Lietuvos Lietuviams Smetona yra negeras tai jų reikalas, tegul jie pasistato kitą, o mums Amerikiečiams gerai bile Lietuvą valdo patys Lietuviai, ne Rusai, nei ne Lenkai.

Tokia kalba mūsų reporteriui buvo kai kugiu į galvą! Kad nors būtų koks fašistas taip pasakė, o dabar imk tu man ir kalbėk taip Bagočius! Tas mūsų reporteris įvarė dar į didesnę desperaciją. Jis nesiuntė savo aprašymo apie Bagočiaus prakalbas nei į savo laikraščius, tik pats sau pakampėse spjaudė.

J. Virbickas.

Vienuolika Francūzų inžinierių apsilankė Pittsburge ir ši miestą pavadino “Vakary Pasaulio Elektrika Sostine”, nusistebėdami kiek daug čia išdirbama.

Ar jau išrašė “Dirvą” saviškiams į Lietuvą? — už \$3.00 metuose pralinksminsit visą kaimą!

SUSIVIENIJIMAS
LIETUVIŲ AMERIKOJE
Didžiausia Lietuvių Organizacija
307 W. 30 Street New York, N. Y.
S. L. A. 372 Kuopos randasi visose didesnėse Lietuvių Kolonijose.
Turtas: \$1,404,038.14

S. L. A. turi keturis apsaugos skyrius: \$150; \$300; \$600, ir \$1,000. Ligoje pašalpos savaitėje moka: \$6.00; \$9.00; ir \$12.00.
Jeigu jautiesi geru Lietuviu, jei tau apeina tavo šeimos likimas kuomet tu iš šio pasaulio pasišalinsi, jei rupi paties padėtis nelaimi ar ligai iškilus — prisirašyk prie S. L. A. Prie šios organizacijos priklauso visi prakilūs Lietuviai. Buk ir Tamsta tu prakilusių tarp! Prirašyk ir savo mažamečius — berniukus ir mergaites.
Informacijų kreipkitės į Centrą aukščiaū paduotu antrašu arba į vietinių kuopų valdybas.

DAYTON

Kunigo prizadai nesipildo. Dabartinis Lietuvių parapijos klebonas, prašydamas iš parapijonų aukų bažnyčios užlaikymui ir savęs pramaitinimui, sakė: Duokit, nesigailėkit, pinigai eis Dievui ant garbės, o Dievas jums už tai atmokės šimteriopai.

Dabar gi jau atėjo laikas nekuriams aukdavims susilaukti to dešimteriopo atlyginimo, kuomet juos užpuolė bedarbė.

Bet jie nabagai turi sykiu su visais bedarbiais eiti ir prašyti pagalbos nuo miesto viešos gerovės organizacijos, o klebono prizadai ir lieka prizadais.

Clevelandiečiai svečiai. Keletą dienų viešėjo pas Venius Clevelandiečiai Kazys Staupas su savo žmona. Prie progos jie parduovė keletą laikrodėlių, kadangi yra tame biznyje, o pirkusieji yra pilnai patenkinti pigiu pirkimu.

B. Varašius persikėlė gyventi į naują vietą, į gan puikius ruimingus namus po antrašiu 628 Troy st.

Apsivedė. Biznierių A. J. Fretic apsisvedė su Rože Sakalauskiene. Abu naujavedžiai yra geri Lietuviai, todėl linkėtina jiedviem ilgiausių metų ir visokių laimė.

Atnaujino vodevilio programus. Spalių 17 d. RKO Keith teatras vėl atnaujins vodevilio programas su gyvais artistais. Tas teatras buvo panaikinęs gyvų artistų programą ir tik rodė kalbančias filmas. Tačiau publika pradėjo reikalauti vodevilio artistų, kas ir sušaukta.

Išgėdino 6 metų mergaitę. Spalių 1 d. 6 metų mergaitė, Margaret Mann, parėjo namon iš mokyklos ant pietų. Tuo laiku motina buvo išėjus pas kaimynę, taigi užėjęs į namus nežinomas vyras, paklausęs ar motina namie ir patyręs kad mergaitė viena namie, griebęs ją išgėdino ir pabėgo. Parėjus motina rado mergaitę maldynėje užrakintą. Duktė kiek galėjo išpasakoję kas atsitiko, tada motina davė žinią policijai. Policija ėmėsi ieškoti niekšo, bet neturėdama aiškių nurodymų nežino kas jis. Mergaitė pasakojo kad vyras buvo baltavėdis, pusėtinai apžėlęs, ir dėvėjo darbinis rubus.

Ar nevertas toks bjaurybė nulinėuoti? Sugrįžo iš Lietuvos. Šiose dienose grįžo iš Lietuvos Juozas Simonas, kuris visą vasarą viešėjo Lietuvoje, o ilgiausia išbuvo garsiam žemaičių mieste, Plungėje.

“D.” Rep.

“TAUTOS BALSAS”
No. 3
Jau išėjo iš spaudos “Tautos Balsas” numeris 3. “Tautos Balsas”, mėnesinis laikraštis, leidžiamas Skrantono Tautinės parapijos lėšomis, eina reguliariai. Metams kainuoja \$1.50. Adresas: “TAUTOS BALSAS” 1742 N. Sumner Ave. Scranton, Pa.

NEW HAVEN, Conn.

Iš SLA. Veikėjų New Yorko, Mass. ir Conn. Valstijų Suvažiavimo

Rugsėjo 30 d. čia įvyko trijų Nauj. Anglijos valstijų veikėjų suvažiavimas su tikslu apsvaistyti SLA. reikalus ir išreikšt mintis kaslink kandidatų ateinančioms rinkimams. Dalyvavo 24 ypatos:

Iš New Haven, Conn.: K. Balčiūnas, p. Balčiūnienė, M. Vokietitis, J. Kazokas, M. Mačiulis, V. Kripaitis, J. Pilvelis.

Iš Waterbury, Conn.: J. Zemantauskas, J. Tareila, Adv. K. Lukošius, P. Krugelis, Dr. John Staneslow (Stanislovaitis).

Iš Ansonia, Conn., Juoz. Marčiulionis.

Iš S. Manchester, Conn.: A. Birieta.

Iš Hartford, Conn.: Jonas Januškevičius, Jr.

Iš Worcester, Mass.: J. Rautkys, J. Dvareckas, J. Krasinskas.

Iš Brooklyn, N. Y.: Pr. Vokietaitis, J. Ginkus, A. Ramanauskas, E. Rudnikas, J. Sagevičius, J. Andriuskevičius.

Tvarkos vedėjai buvo išrinkta: pirmininku K. Balčiūnas, raštininku Dr. John Staneslow.

Išvairūs atstovai kalbėjo ir išdėstė savo mintis kaslink tinkamų kandidatų. J. Sagevičius apsakė Brooklyniečių nuomonę ir nusištatymą; A. Birieta paaiškino apie norus išreikštus Hartforde. J. Ginkus išreikšė nuomonę New Yorkiečių tautininkų.

Po plataus apkalbėjimo buvo leidžiama balsuoti slapto balsavimu ir buvo patatytai sekanti kandidatai į SLA. viršininkus, kurie nutarta remti savo kolonijose:

Prezidentu: J. J. Bačiūnas balsų 21
J. Grinius 3
Vice-Prezidentu: M. Vokietaitis 17
A. Mikalauskas 7
Sekretorium: P. Bukšnaitis 16
P. Jurgiliūtė 4
V. M. Čekanauskas 3
Iždininku: Jonas Tareila 23
K. Gugis 1
Datkaru-Kvotėju: Dr. J. Stanislovaitis 18
Dr. J. Jonikaitis 5
Iždo Globejais: J. Januškevičius Jr. 18
P. Pivaronas 17
St. Mockus 6
J. Ambraziejus 5
(Balsuotą už du)

Šis suvažiavimas nutarta užvadinti: Suvažiavimas S. L. A. Veikėjų iš New Yorko, Massachusetts ir Connecticut Valstijų.

Nutarta kad kampanijos (vajaus) komiteto centras būtų Brooklynne ir susidarys ir A. Ramanauskas ir J. Sagevičiaus su jų pagalbininkais.

Nutarta kad būtų kitos mažesnės komisijos veikimui su centraline komisija paskirtos kiekvienoje valstijoje.

Nutarta kad liglaikinė komisija Connecticut valstijoje susidėtų iš šios dienos pirmininko ir sekretoriaus.

Nutarta pasiūsti kopijas šio protokolo į Lietuviškus laikraščius.

Pirmininkas K. Balčiūnas
Skr. John Staneslow, M.D.

BROOKLYN, N. Y.

Pagerbė J. J. Bačiūnui.

Iš Lietuvos grįžusių įžymų Amerikos Lietuvių veikėjų Juozą J. Bačiūną, iš Sodus, Mich., Brooklyniečių veikėjų burelis pagerbė gražia vakariene Rugsėjo 23 d. J. vadovavo J. Ginkus. Kalbas pasakė: J. Sagevičius, J. Valaitis, Šrupskis, Ramanauskas, J. Kružintaitis, E. Rudnikas, P. Bukšnaitis, X. Strumskis, Dr. Stanislovaitis iš Waterbury, J. Tareila, Dr. Vencius ir pagaliau pats vakaro kaltininkas, J. J. Bačiūnas, kuri kalba itin pažymėtina.

Klausiamas ir raginamas apsiimti kandidatutu į Susivienijimo Prezidentus, p. Bačiūnas pasakė: “Energią turiu pilniausia, noro turiu, ir gyvenimu esu apirpintas neblogiausia — negatyviu tad but sunku. Nors žili mano plaukai, tačiau kvėpuoju jaunųjų dvasia.”

Jei Lietuviai nori jo kandidatūros buti SLA. prezidentu, jis pasiryžęs padirbėti kiek leisnėsios jo jėgos. Sakė numatęs pirmoj eilėj įtraukti daugiausia jaunimo. Pažymi kad S. L. A. organizacijoj reikia mažiau frakcijų. Jei nariai jo kandidatūra paremsią, busių dėkingas.

Sakė: Savo naminį darbą greit apdirba, tad didelę dalį laiko galėtų pašvęsti SLA. reikalams. Budamas SLA. prezidentu, galėtų apvažiuoti visas įžymesnes SLA. kuopas be jokių lėšų organizacijai.

Jis pasiryžęs padėti teigti SLA. seniams priešlaip. Turi paskyres 10 akur žemės jai įsteigti. Jei SLA. norės ją įsteigti kitur, jis duosią \$2,000 pinigais. Jis numatyty įsteigti bedarbiams fondą visiems laikams, ne tik šiai bedarbei. Esą, labai gaila kad del nei Lietuvos Sešupė, krantai nuauge eglėmis ir drebulėmis. Ji įteka netoli Moose Factory į Moose upę.

Moose upė, kuri įteka į James įlanką, 8 mailės nuo jūros, salynuose randasi mažutis miestelis su 400 gyventojų, ir pavadintas Moose Factory. Pasiekiamas vasarą tik luoteliais, o žiemą ledu. Šis miestelis įsteigtas daug pirmiau negu miestai Halifax arba Montreal, bet kadangi priejimas ten sunkus ir nepatogus tai jis ir liko neužaukęs.

Miestelyj yra Anglų medinė R.-K. bažnyčia ir mokykla, kurioj dėstoma Anglų ir Francūzų kalbos, yra ir bankas vardu Imperial Bank of Canada, ir dvi didelės krautuvės, viena Anglų, kita Francūzų.

Dar prieš dvidešimtis metų atgal čia ėjo prekyba su Indijonais šitokiu būdu: Anglai arba Francūzai atpaigėdavę daugybę šautuvų ir pardavę juos Indijonams. Bet pardavimas buvo toks: Indijonas turėdavo sukrauti tokią kruvą žvėrių kailių kaip aukštas yra stačias šautuvas, ir tik taip Indijonai įsigydavo šautuvus, o iš brangių kailių baltieji pirkkliai darydavo milžiniškus pelnus. Tokiais ir kitokiais būdais gurdrys baltieji apgaudinėdavo tamsius Indijonus.

Yra užsilikęs padavimas kaip Indijonai iširdę užmūšę vieną kunigą ir mokytoją už apgavystes. Valdžia paskui atsiuntė policiją ir smarkiai Indijonus nubaudė ir sumažino jų teises. Dabar čia užlaikoma vienas policijantas tvarkos prižiūrėjimui. (Bus daugiau)

NUMAZINTOS I ABI PUSES KAINOS
I KAUNĄ IR ATGAL
PER HAMBURGĄ
\$164.⁵⁰ Trečia Klase
U. S. Karo Mokesčiai Atskirai
Viršminėta kaina dabar galėję ant visų mūsų laivų.
Informacijų kreipkitės į mūsų vietinius agentus.

HAMBURG-AMERICAN LINE
839 Union Trust Bldg. Cleveland

bar jai palaikyti jau reikia kuodaugiausia jaunūlių.

Vakarėlis buvo labai malonus ir Brooklyniečiai veikėjai labai pasitenkinę gavę plačiau pažinti J. J. Bačiūną, J. Tareilą ir Dr. J. Stanislovaitį, kuriuos remia į SLA. kandidatus.

—V

KANADOS NAUJENOS

KANADOS PADANGĖJ

Nuo Cochrane, Ont., žiemius yra vedamas naujas geležinkelis, kuris pavadintas Canadian Tional Line. Tą darbą paėmė atlikti Dominio Construction Co., o darbą paėmęs į savo rankas H. F. McLean. Darbas jau kelinti metai kaip vykdomas.

Šią vasarą pradėjo vesti liniją tolyn nuo Moose River iki Moose Factory, 45 mylias kelio, ir ten šios vasaros darbas pasibaigė, nes toliau kelio nėra iškirsta ir pilimai nesupilta.

Pradedant nuo Carol Rapids linija eina per mišką, ir labai tiesi linija, nes per 120 mylių yra vos trys mažiukai užsikimimai. Be to ten dar didžiausios lygumos, nėra jokio kalnelio. Gelžkelis pereina daug upių ir upelių, kurių didžiausios yra dvi: Moose ir Abitibi upės. Moose upė yra daug platesnė ir sraunesnė už Nemuną ties Kaunu. Per ją laikinai padirbta medinis tiltas, apie trečdalis mylios ilgio ir 63 pėdų aukščio nuo vandens. Bet gelžkelį tiesiant dalį tilto abiem pusėm užpils žemėmis, nes daug jo yra ant sausumos.

Antra upė, Abitibi, irgi gana srauni, ir dydžio kaip Lietuvos Sešupė, krantai nuauge eglėmis ir drebulėmis. Ji įteka netoli Moose Factory į Moose upę. Moose upė, kuri įteka į James įlanką, 8 mailės nuo jūros, salynuose randasi mažutis miestelis su 400 gyventojų, ir pavadintas Moose Factory. Pasiekiamas vasarą tik luoteliais, o žiemą ledu. Šis miestelis įsteigtas daug pirmiau negu miestai Halifax arba Montreal, bet kadangi priejimas ten sunkus ir nepatogus tai jis ir liko neužaukęs.

Miestelyj yra Anglų medinė R.-K. bažnyčia ir mokykla, kurioj dėstoma Anglų ir Francūzų kalbos, yra ir bankas vardu Imperial Bank of Canada, ir dvi didelės krautuvės, viena Anglų, kita Francūzų. Dar prieš dvidešimtis metų atgal čia ėjo prekyba su Indijonais šitokiu būdu: Anglai arba Francūzai atpaigėdavę daugybę šautuvų ir pardavę juos Indijonams. Bet pardavimas buvo toks: Indijonas turėdavo sukrauti tokią kruvą žvėrių kailių kaip aukštas yra stačias šautuvas, ir tik taip Indijonai įsigydavo šautuvus, o iš brangių kailių baltieji pirkkliai darydavo milžiniškus pelnus. Tokiais ir kitokiais būdais gurdrys baltieji apgaudinėdavo tamsius Indijonus.

Yra užsilikęs padavimas kaip Indijonai iširdę užmūšę vieną kunigą ir mokytoją už apgavystes. Valdžia paskui atsiuntė policiją ir smarkiai Indijonus nubaudė ir sumažino jų teises. Dabar čia užlaikoma vienas policijantas tvarkos prižiūrėjimui. (Bus daugiau)

Greičiausi
Pasaulyje Laivai
BREMEN EUROPA

Maziū Negu 5 Dienas Ant Vandens per Chartburg-5 dienas per Bremen TIK 7 DIENOS LIETUVŲ Spec. traukis iš Bremerhaven Arba ekspresiniu laivu
COLUMBUS
Sumažintos trečios klasės kainos į abi puses
Informacijos iš vietinių agentų arba
1119 EUCLID AVE. CLEVELAND
NORTH GERMAN LLOYD

MUSE, PA.

Šioj apigardoj gyventojų yra apie 500 šeimynų be pavienį. Švari vieta, tik daviaiavimai iki Muse nokie. Muse randasi už 11 mailių nuo Washington, Pa. Čia yra viena angliakasykla, joje dirba kasdien darbininkai iš šio miestelio ir apielinkės. Mokestis už darbą nebloga, iki šiol mokėta po 58c nuo tono, dabar numušė 6c nuo tono ir mokės po 52c. Dirbantiems nuo dienų už 8 valandas mokės po \$5.25. Darbininkai čia patenkinti ir visi džiaugiasi kad turi darbą ir neblogiausia uždirba.

Conansburg, Pa., yra artimiausia gelžkelio stotis iš šio miestelio, ji randasi 40 mailių nuo Pittsburgho.

Darbininkai gyvena kompanijos namuose; už kambarius moka rendos po \$15 į mėnesį. Namuose yra įvesta elektra, vanduo. Vasarą aplinkinėse angliakasyklose buvo mainerių streikas. Bolševikų agitatoriai sugarmėjo ir čia ir norėjo įvest čia savo uniją. Bet kuomet jie perstatė darbininkams savo sumanymus ir sakė kad angliakasias turėti gauti po 55c nuo iškasmos anglies tono, bet čia gavo po 58c nuo tono, daugiau negu raudonukai siūlo, tada agitatoriai nuleido rankas ir tulą laiką čia pasibastė išdumė savo keilais. Kasyklos viršininkai pavelino šiame mieste raudonukams ubagams pasižbravoti nuo darbininkų rubų ir pinigų neva kitų streikerių šelpimui.

Tie “darbininkų užtarėjai” pribuvo iš Detroito automobiliams, kaip kokie buržuai. Aišku kad jie automobilius įsitaisė iš neva darbininkų šelpimui renkamų pinigų.

Ištikro, kur tik komunistai agitatoriai eina tai jo suktybių juodos žymės visur lieka. Darbininkams reikėtų saugotis jų kuolabiauasia. Kalnas.

Kaip GERB. S. PRIBUVO Į “GOLFO TURN

(Tas iš pere

Lekia Bačiūnas po 70—80 m. — turbūt Bačiūnas jau golinis žuvo visi, tik tu Spragilo, todėl nuvežti į Tabor laivo yra net 36

Nuo tokio smūgis lakšstė mus

Kad keliai n geriau būtų visą dieną lyja.

Kada privažiama, lietus į rytoį bus golfo tas tai reikia k

ty sausa.

Privaziuojant si mes — pp Kružintaitis ir rim kad ten ka

ant stogų sulip

čia su nekantru įvaziavus į ki

da skambint, vi

“Sveikinam! sv

Misliu sau: (

Kiai ir iškilmi

laukia ir kaip ima atvažiuu

čio” Golfo Tu

Nudzingau,

tas išpylė: mi

as ne bi koki

tokią garbę a

Ale kai išli

mobilio, žiuri

niekas manęs

tik sveikinasi,

su Bačiūnais.

E—e! dasipr

juk tai čia iški

tiktuvis pp. Ba

is Lietuvos par

si buvo jų išsiil

ni mėnesius, o F

mačius dvi diena

stai pasiligsta.

Misliu sau toli

ir golfo turname

bačių sutiktu

dami ir besidžia

mano kelionė bu

laga.

Lakstau, jiešk

mano pramocia

gėlio. Žiuriu i

suktybių juodos žymės vi

sur lieka. Darbininkams

reikėtų saugotis jų kuola

biauasia.

Kalnas.

— Kas tai kad t

ni iširdėjęs?

— Nagi as bolšev

sako Vanagaitis.

— Lietuvoj bo

isau! — sako vier

stas.

— Tai as kardino

sako Vanagaitis.

— O golfo turna

as bus! — sakau aš

— Šur kad bus! —

ja.

— Tai užėjo vakar

ėjo naktis, ir prasidė

ristų naktinis gyven

vieni burtoja, kiti f

ja, kiti savo ar su

mais šoukailiais vai

ja, kiti politikuoja,

kas eina gražiai, dr

tokią kruvą kaip aukštas autuvas, ir tik tai įsigydavo š brangių kairkliai darydas pelnus. Toliais budais gupagaudinėdandijonus.

tes padavimas i įsirdę užmiga ir mokytoystes. Valdžia atė policiją ir lįjonus nubauino jų teises. laikoma vienas varkos prižiū (Bus daugiau)

E. PA.

rdoj gyventojų 0 šeimynų be vari vieta, tik iki Muse nerandasi už 11

Washington, i viena angliadirba kasdien iš šio miestelio

. Mokestis už ga, iki šiol monuo tono, da6c nuo tono ir 2c. Dirbantiems

už 8 valandas 25. Darbininkinti ir visi tad turi darba

sia uždirba. g, Pa., yra arlžkelio stotis iš

, ji randasi 40 Pittsburgho.

ai gyvena komuioose; už kamrendos po \$15

muose yra įve yanduo. Yasa, se angliakasyk

nainerių streikų agitatoriai r čia ir norėjo

vo umiją. Bet perstatė darbi

vo sumanymus angliakasiai tu55c nuo iškasa

tono, bet čia nuo tono, dauaudonukai siu

itatoriai nulei tulą laiką čia

lumė savo kelos viršininkai

ne mieste rauibagams pasi

du darbininkų igų neva kitų

lpimui.

ninkų užtarė iš Detroito au

ai kaip kokie bur kad jie atova

aisė iš neva elpimui renka

tik komunis ai eina tai jo

dos žymės vi Darbininkams

otis jų kuola Kalnas.

čiausi

lyje Laivai

MEN

OPA

ienas Ant Vandens

dienos per Bremen

ŠS LIETUVON

is Bremerhaver

resiniu laivu

MBUS

a klesos kainos į abi

is vie- arba

AVE. NORTH

ND LLOYD

GERMAN

YD

KAIP GERB. SPRAGILAS PRIBUVO Į "MARGUČIO GOLFO TURNAMENTĄ"

(Tasa iš pereito num.)

Lekia Bačiūno automobilis po 70—80 mylių į valandą — turbūt Bačiūnas žino kad jau golfininkai suvažio visi, tik trūksta gerb. Spragilo, todėl skubina jį nuvežti į Tabor Farmą. O kelio yra net 365½ mylių.

Nuo tokio smarkumo vos neišlakstė musų dantys.

Kad keliai nedulkėtų ir geriau būtų važiuoti, per visą dieną lyja.

Kada privažiavom Tabor Farmą, lietus nustoja, ba rytoj bus golfo turnamentas tai reikia kad žemė būtų sausa.

Privažiuojant namus, visi mes — pp. Bačiūnai, Kružintaitis ir aš — žiurim kad ten kas gyvas net ant stogų sulipe, žiuri, laukia su nekantrumu.

Įvažiavus į kiemą, pradeda skambinti, visi tik rėkia: "Sveikinam! sveikinam!"

Misliu sau: Ot kaip puikiai ir iškilingai manęs laukia ir kaip gražiai priima atvažiavusį į "Margučio" Golfo Turnamentą!

Nudžiugau, net prakaitas išpylė: misliu sau: Tai aš ne bi kokia asaba kad tokią garbę atiduoda.

Ale kai išlipom iš automobilio, žiuriu, dairausi, niekas manęs nei nemato, tik sveikinas, bučiuojasi su Bačiūnais...

E—ė! dasiprotėjau saujuk tai čia iškilingos sutiktuvės pp. Bačiūnų, kurie iš Lietuvos parvažiavo! Visi buvo jų išsiilę, nematė du mėnesius, o Bačiūnų nemačius dvi dienas tuoj golfistai pasiilgta...

Misliu sau toliau: tai gal ir golfo turnamentą užmirš Bačiūnų sutiktuvės bekeldami ir besidžiaugdami, ir mano kelionė bus bereikalinga.

Lakstau, įjieskau turnamento pramocoriaus Vanagaičio. Žiuriu ir matau: vaikšto raudonai apsilvilkęs žmogus, o iš arčiau pažinau kad tai Vanagaitis. Pamatė jį ir Bačiūnas ir sakko:

— Kas tai kad tu raudonai išsiredęs?

— Nagi aš bolševikas! — sako Vanagaitis.

— Lietuvoj bolševikus šaud, — sako vienas golfistas.

— Tai aš kardinolas! — sako Vanagaitis.

— O golfo turnamentas ar bus? — sakau aš.

— Šiur kad bus! — sako jis.

Ir taip užėjo vakaras, atėjo naktis, ir prasidėjo golfistų naktinis gyvenimas: vieni kortuoja, kiti flirtuoja, kiti su savo ar su svetima šonkauliais vaikština, kiti politikuoja, ale viskas eina gražiai, draugiškai, ba golfas suartina ir daktarus, ir biznierių, ir advokatus, ir inžinierių, ir redaktorių ir kitokių profesionalus. Ir aš jau pernau sakiau kad jeigu į "Margučio" turnamentą atsilankytų Vitaitis ir Karpavičius tai jie išvažiuotų geriausi draugai. Ale Vitaitis bijo draugų, užtai į turnamentą atsisakė važiuoti. Vitaitis rengiasi atlikt kokį nors turnamentą su Karpavičium kitą vasarą Pieburko seime.

Užsiminus apie politikierius, štai ką girdėjau: Vanagaitis apznamino kad Čikagos socialistai jau išrinko Susivienijimo prezidentu Bagočių, o išrinktu ku Gugį, ba socialistai be garbės ir be pinigų negali but, — sako jis.

(Kitame num. pasakysiu kaip turnamentas ėjo.)

ka, ba golfas suartina ir daktarus, ir biznierių, ir advokatus, ir inžinierių, ir redaktorių ir kitokių profesionalus. Ir aš jau pernau sakiau kad jeigu į "Margučio" turnamentą atsilankytų Vitaitis ir Karpavičius tai jie išvažiuotų geriausi draugai. Ale Vitaitis bijo draugų, užtai į turnamentą atsisakė važiuoti. Vitaitis rengiasi atlikt kokį nors turnamentą su Karpavičium kitą vasarą Pieburko seime.

Užsiminus apie politikierius, štai ką girdėjau: Vanagaitis apznamino kad Čikagos socialistai jau išrinko Susivienijimo prezidentu Bagočių, o išrinktu ku Gugį, ba socialistai be garbės ir be pinigų negali but, — sako jis.

(Kitame num. pasakysiu kaip turnamentas ėjo.)

KELETAS PASTABŲ APIE LIETUVĄ

(Tasa nuo 1-mo pusl.)

vos 200 ha, 1930 m. — 600 ha., o šiais metais net 3,000 ha.

Lietuvoje iki šiol buvo didelė stoka įvairaus popierio. Jį gabendavo iš užsienio ir apsieidavo gan brangiai. Šiais metais Kauno priemiestyje Petrašiunuose statoma milžiniškas popieros fabrikas.

Alytuje statys grybų fabriką. Iki šiol tokio fabrikas Lietuva neturėjo, todėl nebuvo kur gerai paruošti grybų. Fabrikas ketina gaminti grybų ne tik savo, bet ir užsienio rinkai.

Biržuose, Astravo dvare, jau yra gerai įrengta linų verpykla, baigia rengti audyklą ir špagato dirbtuvę.

Iki šiol špagatą iš Lietuvos kelių linų ir pakulų importuodavo iš užsienio.

Lietuvoj yra apie 250,000 žemės ukių. Tinkamiau pastatius trobėsius, kiekvienas ukis reikėtų įkainuoti po 20,000 litų, kas bendrai sudarytų apie 5,000,000,000 litų. Per 11 metų (1919—1930) sudaryta 25,000 naujų ukių, nuo 2 iki 20 ha. Daugiausia Lietuvoje ukių tarp 8—20 ha.

Penocentras turi visoje Lietuvoje 320 pieninių.

Kaune dabar statosi didžiulį 1 aukštų namą.

Saldainių ir šokolado gamyba 1930 m. vis dar nebuvo pakankamai išsiplėtusi ir dar iš užsienio buvo įvežama arti 6 tonų. 1929 metais įvežta 9 tonai. Manoma kad ateityje Lietuva pati ir tais išdirbiniais sau apsirūpins.

Vienas atstoja dešimtį tukstančių, jeigu jis yra kilnus.

S. L. A. Reikalai

Rašo K. S. Karpavičius.

"NAUJIENŲ" PRIEKABĖ AIŠKI

"Naujienos", išlindusios su savo "socialistišku" Susivienijimui valdovų sąrašų (kuris sąrašas yra taip margas kaip Bačiūno karvė, nes susideda iš socialistų, sandariečių ir kitokių gaivalų), dabar kabinėjasi prie "Dirvos" ir p. J. J. Bačiūno, norėdamos prirodyti kad p. Bačiūnas neprivalo kandidatuoti į SLA. prezidentus, delto kad jis savo laiške nežada aikvoti SLA. pinigų, o žada taupyti ir žiūrėti kad kiti Pild. Tarybos nariai neaikvotų.

"Naujienos", turėdamos mintyje dabartinį išdininką Gugį (kurio važinėjimas į SLA. centrą suėda po kelis šimtus dolarių) ir proponuodamos prezidentu Adv. Bagočių, sako: "Jeigu norime kad paprasti nariai būtų savo organizacijos bosai, tai jie turi į savo viršininkus žiūrėti ne kaip į ponus arba labdarius, bet kaip į savo samdinius".

Jeigu "Naujienos" būtų tą pasakiusios, pirmiau tame pat straipsnyje neužgryrus kad Pildomoji Taryba (Gegužis, Gugis) turi samdytis sau klerkus (pagelbininkus) ir jiems iš SLA. išdo algas mokėti (priešingai seimo nutarimui) tai tikėtume kad "Naujienos" turi gerus norus.

Dabar gi išeina kad jos užgiria dabartinę tvarką (delto kad "Naujienos" remia Gugį, kuris gauna \$15 į savaitę neva "pagelbininkui" samdyti), ir patvirtina kad "jeigu tik kontroliuojančios įstaigos pripažysta, kad jo pasamdymas yra reikalingas", tai samdyk ir tuštinink SLA. išda.

Čia tai ir prapuola "Naujienų" privedžiojimui kad SLA. viršininkai yra "samdiniai", nes seimas atmetė algų didinimo reikalavimą, o centro ponai vistiek sumynė narių valią ir pasikėlė sau algas ("pagelbininkus"), nepaisant narių ("samdytojų") pusės metų protestų, nepaisant kad didelis skaičius SLA. narių yra be darbo ir neturi iš ko užsimokėti duokles.

"Naujienos" išlindo su savo kromeliu (socialistų sąrašu), todėl dabar deda pastangas diskredituoti tautininkų statomus kandidatus Bačiūną ir Tareilą ir stengiasi apginti dabartinę tvarką, kurioje kas tik nori tas naudoja SLA. išdu, o tarp jų yra ir "Naujienų" kandidatas Gugis, kuris "klerkui" gauna \$780 į metus.

Jeigu p. Bačiūnas sakė kad jis pats primokės savo pagelbininkui jeigu reikės jo laiškus siuntinėti (kaip dabar siuntinėja Gegužis) tai tas sutaupys Susivienijimui \$520 (ką Gegužis iš išdo ištraukia). Ar tas bloga organizacijai?

Niekur sviete negirdėta kad organizacijos prezidentai ir išdininkai pasiskirti sau pagelbininkus iš centro lėšų, kuomet konstitucija to neleidžia. Jei žmogus apsimata darba dirbti jis žino ką apsimata. Jeigu jis paskui griebiasi (kaip "N." sako gerai padaro) naudo-

tis išdu, papolitikavus savų "samdinių" tarpe, tokio pasielgimo netinka ginti.

Iš "Naujienų" matyt kad jos ir toliau tokius "samdinius" Susivienijimui siulo ir nori kad SLA. nariai tą užgirtų.

"Naujienos" šiame reikale pasirodo visai ne darbininkiškos, nerupi joms S. L. A. narių darbininkų reikalai, bet Gugio, Gegužio ir kitų SLA. ponų algos, ir nori kad nebūt išrinkta tokie kurie apsieis be SLA. pinigais samdomų pagelbininkų.

Iš viso "Naujienų" rašymo išeina kad jos ne tik pateisina Gugį už ėmimą iš SLA. išdo \$780 ekstra, neva "klerkui", bet kad priitaria tokiam SLA. išdo aikvojimui ateityje, kuomet į SLA. valdybą ineis (jeigu ineitų) "Naujienų" sąraše statomi žmonės.

Išeina: Tegul lupa kolei liepa lupasi...

Kad išvengti nuodėmių ir nuveikti jas, pirmiausia reikia pripažinti tai kad kiekvienos nuodėmės šaknis yra piktos mintys.

S.L.A. CENTRE REIKIA BIZNIERIŲ, NE POLITIKIERIŲ

Dabartinių laikų politika yra labai madoje ir be politikos mažai kas galima nuveikti. Šiandien ir gana veiklus ir darbštus žmogus, kuris savo užmąnytus darbus galėtų įvykinti, bet jei neturės politikoje geros pasipirties jam sunku bus kas nors padaryti. Tas yra daroma visur, ar tai valdžioje, ar tai darbe, ir organizacijose. Visur tik per politiką vienas pasipelno, o kitas praranda.

Dabar ateina nominacijos Susivienijimo Lietuvių Amerikoje centro viršininkų. Ir vėl politikieriai suka galvas kaip reikia supinti tinklas kad laimėjus. Bet visos pusės nelaimės, nes visi negalės užimti S. L. A. vietas. Dabar jau visi turės pradėti kalbėti atvirai ir pasirodyti kokią pusę laiko. Prieina laikas kad paslapta nieko nebus galima nuveikti. SLA. kuopos turės viešai žinoti kodėl kandidatai bus statomi į kokias vietas.

Dabartinės Pild. Tarybos nariai sako kad jų algos nėra užtekčiai didelės ir jie negalėdami iš to gyventi negali rupintis S.L.A. reikierių bet reikia patvirtintų girdisi kad tokių algų

užtenka kokios dabar yra mokamos.

Gerbiami SLA. nariai: šiame laike kandidatų klausime man neapeina partijos. Aš noriu išsireikšti bešališkai, tik dėl SLA. labo. Mes matom kad politika yra jau perplačiai išsiplėtusi ir mes jau pradėdam organizacijos reikalus apieisti ir vien politiškai kumsčiuotis.

Daugelis mano kad Susivienijimas, didelė milijoninė organizacija, yra amžinai tvirta. Tokios mintys yra klaidingos, jeigu ją vadovauti duosime politikieriams. Jau mums teko matyti kad ir kelių milijonų vertės bankai ir kitokios įstaigos nuėjo vėjais dėl jų viršininkų neatsargumo arba nesugebėjimo.

Taigi ir mums reikia savo turta saugoti. Mes žinom kad tas garsinamas milijonas dolarių nėra vienas mūsų rankose. Daugelis pinigų išduota į paskolas, ir tikrai jau žinom kad daugelis tų paskolų jau neturi savo pilnos vertės, kadangi namų vertė yra nukritusi.

Mano nuomone, S. L. A. centro valdyba turėtų mesti politikavus, o tvarkyti organizacijos biznį. Centre mums nereikia didelių politikierių bet reikia patvirtintų biznierių. O jeigu tuo

neapsirūpinsim tai organizacija gali atsidurti kritikoje finansinėje padėtyje.

Nežiūrėkim į tą kandidatą kuris atsistojęs gali kalbėti, o darbo nemoka dirbti, arba į tą kuris pats save giria. Privalom perkratyti kandidato tinkamumus ir pažūrėti ar jis pilnai tinkamas užimti vadovybę tokio biznio. Jau iš pirmiau yra pridaryta klaidų delei nesugabumo ir neatsargumo, ir mes norim kad taip daugiau atsitiktų.

Jonas Jarus.

1931 METŲ BONŲ KUPONAI

Bonų kuponus galit prišiusi kaipo užmokestį už "Dirvą" ir už knygas.

Nukirpkit 1931 ar ankstesnių metų kuponus ir siųskit "Dirvai".

"DIRVA"

6820 Superior av. Cleveland, O.

SVEDU AMERIKOS LINIJA

LA NEW YORKI KLAIPEDA

Per Švediją

TRUMPAS KELIAS Į LIETUVĄ per SVEDIJĄ

Informacijos ir laivakortės gaunamos pas vietinį agentą arba: SWEDISH AMERICA LINE 21 State St. New York City

Oh! You Lucky Tab!!

NEPERŠLAMPAMAS CELLOPHANE

Visuomet Gerai — Tvirtai Uždarytas

Ypatingas HUMIDOR PAKELIS Zip—

ir jis atsidaro!

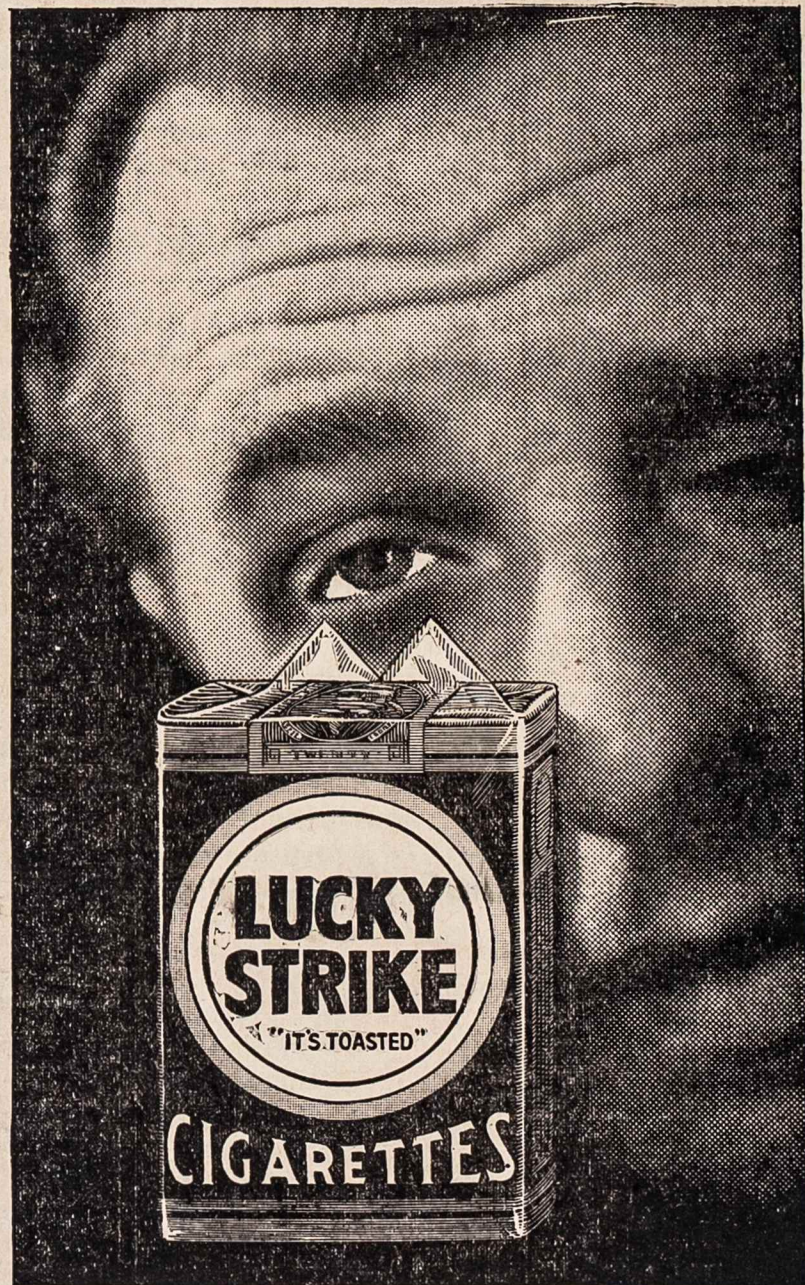
Atkreipk dėmesį į naują, ypatingą skvetą pakelių viršų. Vieną jo dalį prilenkęs pirštų prilaukyk ir plėšk, kitą jo dalį. Labai paprasta. Greit. Zip! Ir viskas. Labai ypatinga! Pakelis įvyniotas į neperšlampo Cellofaninę popierą, per kurią neįeina dulkė, šlapimas, ligų perai ir kiti nešvarumai. Švaru, apsaugota, gražu, SVIEŽIA! — kas galėtų būt daugiau moderniškai kaip, LUCKIES patobulintas Humidor pakelis — taip lengvai atidaryti. Ponios — šis LUCKY skvetas—apsauga jūsų pirštų nagams.

Pagaminta iš geriausių tabakų — viso derliaus grietinės — LUCKY STRIKE vieninteliai cigaretai apsaugoja jūsų gerkle per tą išimtiną "SPRAGINIMO" procesą. "Spragiminio" procese naudojami Ultra-Violetiniai Spinduliai — procesas, kuriuo pašalinami tam tikri kartumai ir erzinančios ypatybės, kurių, natūrališkai, yra kiekviename žaliame tabake. Šie kartumynai ir erzinančios ypatybės pašalinamos iš jūsų LUCKY STRIKE, jų juose nėra. "Jie išimti — todėl ju ir nėra!" Nenuostabu, kad LUCKIES visuomet palankūs jūsų gerklei.

"It's toasted"

Jūsų Gerklei Apsauga — Prieš Knitejimus — Prieš Kosulį

Neperšlampo Cellaфанas Užlaiko tą "Spragiminio" Skoni Visuomet Svežiui

ATSUK RADIO — Lucky Strike tokia Orkestras griežia kiekvieną Antradienį, Ketvirtadienį ir Šeštadienį, vakare per N. B. C. radio stotį.

Dienos Klausimais

SPALIŲ 9

Sios savaitės viena diena — Spalių 9-ta — primena visiems Lietuviams, Lietuvoje ir visame pasaulyje pasisklidžiusiems, jog tą dieną, 1920 metais, klastingi musų kaimynai Lenkai, neprisilaikydami žmoniškumo taisyklių, sulaužė savo duotą Lietuvai žodį ir užgrobė musų sostinę Vilnių.

Musų šalis liko be savo senos, garbingos istorijos sostinės, o Lenkai musų ir kitų dorų žmonių akyse ant visados liko neverti pasitikėjimo žmonės. Istorija iš senų laikų parodo Lenkus buvus klastingais, bet jie neišcivilizavo, neišaugo iš to barbariško veidmainin-gumo ir tokiomis liko po šiai dienai.

Lietuva ypatingai trūkmingai apvaikščioja tą Vilniaus pagrobimo dieną ir visa šalis išvien pakartoja Lenkams ir pasauliui jog be Vilniaus nenurims.

Mums Amerikoje kai kada kas paskleidžia abejingų minčių kaslink to ar Lietuviai kada nors Vilnių atgaus. Toliau nuo Lietuvos būnant ir nežinant apistovų kiti Amerikiečiai ir patiki tam. Vienok kiek teko mums girdėti iš Prof. M. Biržiškos, Vilniui Vaduoti Sąjungos pirmininko, ir iš laikraštininkų A. Bružo ir A. Gričiaus, Lietuvoje yra didelis pasitikėjimas ir viltis kad Vilnius ir visas Lenkų užgrobtas kraštas kada nors grįš Lietuviams. Jie nurodo gana rimtus budus kuriais bus atsiesta Lietuvų tikslas — atvadavimas Vilniaus.

„Liaudies Tribuna“ apie „Naujienas“ ir Gugį

„Liaudies Tribuna“, Chicago tautinis laikraštukas, Nr. 9-me rašo:

„Dirvos“ redaktorius pastebėjo „Naujienoms“ apie jų politiką Susivienijime kas liečia p. Gugį taip skaudžiai kad p. Grigaitis visai bando išsisukinėti ir nesuranda galimybės. Be kitko „Naujienos“ sako: „Pagaliau, turime pasakyti kad adv. Gugis neatstovauja socialistų Susivienijime (jisai nėra nė socialistų organizacijos narys) ir niekuomet „Naujienos“ nesirupino jo kandidatūrą remti kaip „socialist“.“

„Gaila kad p. Grigaitis turi tokią trumpą atmintį. Netaip jau senai „Naujienose“ rašė, rodos p. Mickevičius, „N.“ bendrovės tarybos narys, apie p. Gugį kaip „socialistų žmogų“ ir tada viskas buvo O. K. Ant galo, yra faktas kad p. Gugis buvo kandidatas ant Socialistų sąrašo ir valdišką vietą Chicagoj... Tai kokių gi būdu jis galėjo kandidatuoti socialistų sąrašą nebudamas socialistu?

„O kaslink to kad p. Gugis diktuoja „Naujienoms“, ką jos turi rašyti apie Susivienijimą, tai čia p. Karpavičius kalbą tikrą tiesą. Kaip kam tas faktas yra gerai žinomas kad jis diktuoja. Ir dar kaip.

„Todel be reikalo p. Gri-

gaitis bando dumti akis savo skaitytojams...“

Pažangi Lietuva

Dvidešimts trijų valstybių biudžetus palyginus, New Yorko „Times“ nese-nai nurodė kad tik šešios valstybės galą su galu suveda, arba net pervirši turi. Tarp tų šešių įskaityta ir musų Lietuva. Visos kitos valstybės turi deficitus.

Tokia graži ir stipri Lietuvos finansinė buklė turi džiuginti kiekvieną Lietuvį, nes finansiskai veiklūs pasaulis sunkiai serga. Kita liga kuri pasaulio valstybes kankina tai bedarbis. Valstybių piliečiai neturi darbo. Lietuva ir tuo atžvilgiu laimingesnė.

„Tėvynė“, kuri pasižymi Lietuvai nepriekaištingu, neseniai įdėjo žinutę jog Lietuvos vidaus reikalų mi-

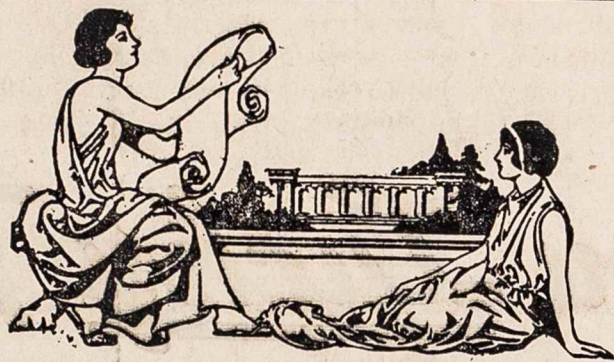
nisterija ruošiasi visai uždrausti išeivybę (net į Latviją!), nes bijosi darbininkų stokos!

Ne ta Linkme Energiją Aikvoja

International Publishers knygu leidimo firma skelbia išleisus knygą „The Molly Maguires“, kurią parašė Antanas Bimba. Joje aprašoma Airių gengsterių grupė veikus Pensylvanijos anglių kasyklose 1870 metais.

Tai jau antra Bimbos knyga Anglų kalba. Mums tačiau rodos kad Lietuviai darbininkai būtų Bimbai dėkingesni jei jis savo energiją pavertų parašyti nors tokią gerą Lietuvos istoriją kokią yra parašęs Rusas marksistas Pokrovskis apie Rusiją.

Gengsterių garbinimas gal charakteringas ir Bimbai tinka, tačiau literatūrai nereikalingas.

VAKARE

Koki gražus laukai kada kyla rukai
Ir saulytė į atilį eina;
O berneliai jauni iš darbų grįždami
Traukia linksmą, žavėtiną dainą!
Kokia gema drąsa kada saulės varsa
Vakaruose liežuviais liepsnoja,
Kada žvaigždžių šimtai šaipo erdvėj
linksmai,

Ir mėnuo už miško išjoja.
Tada mano mintis į laisvasias sritis
Skrenda laimės žiedų pajieškoti.
Tada lengva, ramu, ir vėsos dvelkimu
Noris amžiais svajoti, svajoti.

LIAUDIES DAINA

Saultė tekėjo, lapeliai mirgėjo,
O du broliai, brolužėliai žirgelį balnoja;
Žirgelį balnoja, su žirgu kalbėjo:
Oi žirgeli, juodbėrėli, josim pas mergelę!
Per laukelį jojav, laukelis dundėjo,
Kur pakliudžiau akmenėlių ugnelę žierejo.
O štai ir dajojom prie uošvelio dvaro,
Nauji vartai užrakinti variniais rakteliais.
Oi išeik, uošveli, išeiki tėveli,
Ir priimki mane jauną ir mano žirgelį.
Sėdžiu už skobnelio, žiuriu pro langelį,
Lietus lyja, rasa krinta ant mano žirgelio.
Oi uošvi, uošveli, mielasai tėveli.
Kad priėmei mane jauną, priimk ir žirgelį.
Oi ženteli mano, ženteli vaikeli,
Nepastačiau naujų stanių del tavo žirgelio.

NELIUDĖK

Neliudėk, brangusis Vilniau,
Kęsdamas vargus;
Greit išauš tau laisvės rytas
Nėsdamas džiaugsmus.

O išaušus laisvės rytui
Džiaugsis Vilnija,
Nusikračius priešų jungą
Bus amžius laisva.

O jei laisvę tavo, Vilniau,
Norės kas išplėst —
Mes sustosime lig vieno
Tau, Vilniau, padėt....

Kai sulauksim Vilniaus laisvės,
Visi šauksime, valio!
Tada pilyje Gedimino
Plevesuos mūsų vėliava.

Baudžiauninkė

Keturių veiksmų drama iš baudžios laikų Parašė K. S. Karpus

(Tąsa iš pereito num.)

Kunigas (užsimąsto): Tiesa tai tiesa, bet toks surėdymas, ir kitaip nebus....

Pranas: O ką darys ponai jeigu baudžiauninkai bus paliuosuoti, kaip sako: eis kartis? Gal but, nes ponai tik iš baudžiauninkų minta....

Kunigas (nuolaidžiai): Betgi klausyk, Pranuk.... Žinai, aš tave myliu.... tu man geras.... Bet aš tau ne tėvas, ne motina.... Bus taip kaip jie pasakys.... O šiai mergaitei bus blogiau jeigu tavo tėvai patirs apie tavo santikius su ja....

Pranas: Jeigu kunigėlis nesibarsi ir Dievas nieko nesakys.... O su tėvais aš apsidirbsiu.... Ne jie vieni visus pasaulis.... Mokslą baigiu, rasiu kur dėtis.

Kunigas: Argi tu del jos išsižadėtum ir tėvų ir turto, jeigu tėvai uždraustų tau ją mylėti?....

Pranas: Prisiekiu, kunige, kad net gyvasties del jos išsižadėčiau jeigu to reikėtų!.... Jai pasižadėjau, nesiskirsiu nuo jos.... (Apima Oną į glėbį. Ji vis verkia.)

Kunigas: Apsimąstyk, Pranuk, gerai, kad nereikėtų gailėtis....

Pranas: Jau keli metai apie tai manau, ir kas diena daugiau ir daugiau....

Kunigas: Argi galėjo atsirasti tavyje tokia baisi meilė prie jos — baudžiauninkės?....

Pranas: Žinai, kunige, uždraustas vaisius vis malonesnis.... Tos panelės, panelės, panelės — dasiūdė. Bet ši — tyra gamtos gėlė.... Dievo sutverta mylėti ne kam kitam kaip tik man....

Kunigas: Norėčiau kad taip būtų ir kad viskas eitų laimingai.... Bet bijau kas bus kai tavo tėvai patirs....

Pranas: Tik prašau kunigėlio užtylėt šią vasarą.... Paskui jau bus gerai....

Kunigas (prieina prie Onos, pakelia jos smakrą, ji greit nusisuka. Paima ją už abiejų pečių, atsuka į save, pakelia smakrą aukštyne): O tu, Onute, ar ponaitį myli?....

Ona (bučiuoja Kunigui ranką): Nuodėmė, tėveli, meluoti.... myliu.... Nors labai gailiuosi kad nesuvaldžiau savo širdies....

Kunigas: Jeigu sužinos ponas, jis tave nubaus, tą gerai žinai....

Pranas: Kunige, nekalkėk jai to.... Ne tas čia apeina.... Ji nekalka.... Privalom ją ginti ir užtarti.... Ji yra lygi žmogus visiems, kodėl turėtų kentėti už mylėjimą manęs?....

Kunigas: Gaila man jusų, vaikeliai.... Sutvetojo akyse, tiesa, mes visi lygūs.... Kas iš to išeis nežinau.... (Suglaudžia juodu šonais į krūvą ir eina sau kairėn.)

Pranas (sulaiko Kunigą): Kunige.... prašau.... dar nepabaigta.... Nenoriu kad Onutė liktų abejonėse. Prisiekiu Sutvetojui kad aš ją imsiu, kaip tik mokslą baigsiu.... jei ne greičiau.... Todel prašau, buk musų liudininku.... ir jos užtariu kada aš išvažiuosiu.... (Su Ona stovi prieš Kunigą, Kunigas atsiskūka į juodu, ilgai stovi galvą nuleidęs, užsimąstęs.)

Kunigas (keldamas rankas virš jų galvų): Dievas su jumis, vaikeliai.... (Jiedu nulenkia galvas. Po laiminimo, Ona griebia ir pabučiuoja Kunigui ranką.)

Pranas (griebia Kunigo ant krutinės kabančią kryžių, laikydamas prieš Kunigą): O kunigas pridėk kad neišduosi mano tėveliams to ką žinai!....

Kunigas (paglosto juos abu): Bukit ramūs, vaikeliai.... Sutvetojas laimina tyras širdis.... Judu tik tokias turit.... (lėtai nueina kairėn.)

Ona (per sąšaras): Praneli, aš tokia linksma.... lyg danguje bučiau.... nors vis tik baudžiauninkė.... ir rytoj vėl anšti turėsiu stoti prie sunkaus darbo....

Pranas: Onute, jeigu nešiosi širdyje visa tai ką mudu sutarėm, nesijausi baudžiauninkė, tik sužieduotinė to kurs mokslą baigęs tave paims už savo....

Ona: Bet kaip man dabar bus ilgu, kaip ilgu laukti tavęs, Praneli....

Pranas: Brangiausi, jei galėčiau, laiką paskubėčiau pirmyn ir viską priartinčiau.... Bet dabar — turi būti taip kaip yra.... Mokslą baigęs paimsiu tave į miestą.... Tu ne baudžiauninke būti sutverta, tik netyčia tarp jų patekai.... laikinai.... (glamonėja ją.)

Ona: Kad tik Dievas duotų viskas laimingai būtų....

Pranas: Nesirupink, Onute, dabar aš apie tave rupinsiuos....

Ona: Ačiū, Praneli.... (Apsidairo.) Bet jau laikas bus mudviem skirtis.... Manęs namie pasiges.... Dar gali kas už-eiti....

Pranas: Gerai, Onute, aš irgi turiu grįžti....

Ona (sukasi eiti dešinėn): Labanakt, Pranuk....

Pranas (sulaiko už rankų): Onute, nejaugi tik taip?... (griebia į glėbį, tvirtai pabučiuoja) Šitai labanakt.... Ne- užmiršk rytoj, čia pat.... (Nubėga kairėn.)

Ona: Gerai, Pranuk.... (Pažiuri kur jis nubėgo, braukia džiaugsmo sąšaras. Apsidairius sukasi eiti dešinėn.)

Scena 3.

Iš dešinės Oną patinka Rapolas, rustai, pavydziai išeidamas ir sulaikydamas ją savo krutine. Ona susimašo.

Ona: Rapolai, tu čia?....

Rapolas (rankas kišenėse laikydamas): Matai kad aš, ne mano dvasia....

Ona: Kodel ne ten, prie jaunimo, kur visi?... Aš bėgu namon.... (Nori eiti dešinėn.)

Rapolas (vėl pastoja jai kelią): O tu kodėl čia su ponaičiu, ne su jaunuimu? Mes tau jau perprasti?!

Ona: Na ir kas: prašė, atėjau pasikalbėt....

Rapolas: Puikiai kalbėjotės! Ar nesukandžiojo bebučiuodamas?....

Ona: O kas tau darbo?! Jis ponaitis, negalėjau uždrausti....

Rapolas: Tavo laimė kad ponaitis.... Jeigu taip kas kitas, būtų gavęs rungu per sprandą.... Bet atsiką jis tavęs kai sužinos jo tėvai.... Juk tu baudžiauninkė!

Ona: Nebuk paikas: aš jam nereikalinga.... Tik taip sau draugaujam.... O tau bus sveikiau jei prilaikysi liežuvį....

Rapolas: Man prilaikyt liežuvį?! Jau visa vasara visi tik šnabžda kad tu su ponaičiu.... Ar aš busiu kaltas jeigu ponai sužinos? O tu gausi ryškų, išgaruos tau ponaitis per nugarą! Užmirši kad ji kada nors matei.... Girdėjo kas kad baudžiauninkė su ponaičiu mylėtusi!....

Ona: Na, Rapolai, susimildamas, užmiršk tą.... Sakiau, jeigu geras busi gal dar aš tavo busiu....

Rapolas: Ką tu manai: kitas išmylės, o paskui jau man kas liks?! Aš tave senai kalbinu, o tu nei klausyt nenori....

Ona: Dar yra laiko — paspėsim.... Juk tu dar nieko neturi — neturėtum už ką nusipirkt nei ožką pradžia gyvenimo! (Susisuka bėgti) Aš turiu skubėti.... (prabėga pro Rapolą, jis lieka vienas.)

(Bus daugiau)

LIETUVOS ŽEMLAPIAI

30c

Šie Lietuvos žemlapiai yra labai aiškūs, nu-rodanti visus miestus, miestelius ir bažnyt-kaimius; kelius, upes ir ežerus; taip kad tu-rėdami šį žemlapį galėsit puikiai apipažinti su Lietuvos padėtimi: kurioje dalyje kas randasi, kur susieina rubežiai kitų šalių, ir viską kitą reikalingo jame rasite.

Kaina: vietiniams po 25c.
Su persiuntimu į kitus miestus — 30c.

Reikalaukit „Dirvoje“

MEŠKOS PASITARNAVIMAS S.L.A. BEDARBIAMS

Daugelis S.L.A. narių atsidūrė bėdoje: del bedarbės neturi iš ko mokėti savo duoklių. Pild. Taryba savo paskutiniame posėdyje nutarė duoti nariams pas-kolas, ką „Tėvynės“ redak-torius savo editoriale, „Sel-pimas S.L.A. Narių Bedar-bių“ (nr. 39) štai kaip iš-aiškina:

Pild. Taryba tik paskoli-no \$5,000 iš Našlių ir Naš-laičių fondo. Kitaip duoti pagalbos negali, nes prasi-žengs prieš valstijos įstaty-mus.

„Iš šios paskolintos \$5,000 sumos tam tikra tvarka ir tam tikromis sąlygomis kuopos galės gauti paskolą savo narių bedarbių duok-lėms ir S.L.A. apmokėti. Im-damos kuopos paskolas iš šios sumos bus atsakomino-gos už tokias paskolas ir sutartu laiku turės jas grą-žinti S.L.A. Našlių ir Naš-laičių Fondui.“

Toliau priveda kad kuopos, imdamos paskolas tu-rės pasirašyti tam tikras sutartis su centru, ir tt.

Perskaičius tokį išaiški-nimą reikia pasakyti kad kuopos tars gražų ačiu Pil-domajai Tarybai ir tomis paskolomis visai nesinau-dos, nes pasimtyt ant savęs sunkią atsakomybę, iš ku-rios negalės išbristi.

Kuopoms lengviau bus iš savo narių sužebravoti po kelis dešimtukus ir apmo-kėti nedirbančiųjų narių duokles.

Taipgi, nėra abejonės, kuopos paklaus Pildomo-jos Tarybos kodel valstijos įstatymai nesipriešina kuop- net Pild. Taryba mēto tuk-standčius dolarių važinėji-mams, visokių „legalių“ pa-tarėjų apmokėjimams, ko-lėl nesipriešina kad Gegu-žis ir Gugis pasiskyrė de-sėtkus dolarių sau „pagel-bininkams“, ir tt. ir tt.

TIKRI IR NETIKRI ŠVENTIEJI

Reikalaukit tuoj Dr. Jono Šliupo knygelės „Tikri ir Netikri Šventieji“, kurios dar galima gauti „Dirvo-jė“. Kaina 25c. su prisiu-n-timu. Siųskite (Ameriko-jė) pašto ženkliais.

“DIRVA”
6820 Superior Av. Cleveland, O.

LIETUVA

Su Didele Rudenine Ekskursija Populiare
Skandinavų Amerikos Linija
Greitu ir Patogu Susisiekimu per KOPENHAGĄ ir KLAIPEDĄ

Iš New Yorko Spalių-Oct. 15
Laivu „Frederik VIII“

S V A R B U
Visi kurie rengiatės ar manote keliauti dabar

LIETUVON
ir norite turėt smagią ir nebrangią KELIONĘ

Vaziuokite Spalių 15 dieną
SU RUDENINE EKSKURSIJA I KLAIPEDĄ

Trečios Klasės Abipusės Kelionės
Kainos nuo 15 Spalių bus pakeltos

Nupigintose Trečios Klasės
Laivakortės:

Iš New Yorko į Klaipėdą
i viena pusę \$ 94.50
i abi puses \$150.00

Revenue ir Pagalvės mokesčiai at-skirai. Informacijų kreipkitės pas savo agentą arba

Scandinavian American Line
27 Whitehall St. New York, N. Y.

Reikalaukit „Dirvoje“

KAS T

Rašo V

Francuzijo;

šian ir ten, tač

vė karaliaus s

žinties klausyt

nuodėmių išriši

dvaro. Prie to

tijimas Jezuito

de didelę prek

laivai gerybėm

Anglijos laivai

ir laivus ir ger

pirkliai pareik

užmokėti tris

jeizuitų ordeno

ir tik bankrut

jos. Pirkliai s

Francuzija. I

jos tą dalyką s

baigė karališk

Liudviko XV

sam Jezuitų or

Tik kunigams

Francuzijoje i

tik vyskupų p

jų kunigų.

Prieš por

deputatai trij

kad popiežius

buvo pasiuntę

istremti Jezu

verkes, atsisal

cuzija (Birže

atėmė Aveni

lis atėmė Be

gaikštystes,

viduot Jezu

is Romos i

Popiežius K

suerzintas i

sario, 1769 r

Nauju p

Ganganelli, k

XIV. Jis p

greitai sunail

pės išrinktu, s

bino, net kol

nija pagrumo

nuolynų ir jų

sidaręs su ka

„Dominus ac

21 d., 1773 m.

naikindamas

mis jų įstaigo

ei tapo suimt

tvirtovėje, ir

Lapkričio 24

ordena, neap

su pilimis, fab

taigų perėjo s

bėn, o univer

kos mokyklos

byklomis.

S PASITAR-
MAS S.L.A.
PARBIAMS

s SLA. narių at-
loje: dėl bedarbės
ko mokėti savo
Pild. Taryba sa-
tiniame posėdyje
oti nariams pas-
"Tėvynės" redak-
o editoriale, "Sel-
A. Narių Bedar-
39) štai kaip iš-

ryba tik paskoli-
š Našlių ir Naš-
lo. Kitaip duoti
egali, nes prasi-
valstijos įstaty-

askolintos \$5,000
tikra tvarka ir
omis sąlygomis
iš gauti paskolą
bedarbių duok-
apmokėti. Im-
pos paskolas iš
bus atsakomini-
as paskolas ir
u turės jas grą-
Našlių ir Naš-
ii."

iveda kad kuos
os paskolas tu-
yti tam tikras
centru, ir tt.
is tokį išaiški-
pasakyti kad
gražų aciu Pil-
rybai ir tomis
visai nesinau-
imty ant savęs
comybę, iš ku-
išbristi.

engviau bus iš
suzbravoti po
ikus ir apmo-
ančiųjų narių

ira abejonės,
aus Pildomo-
kodel valstijos
sipriešina ku-
ryba mēto tuk-
arių važinėji-
"legalių" pa-
kėjimams, ko-
na kad Gegu-
pasiskyrė de-
sau "pagel-
tt. ir tt.

I IR
KRI
TIEJI

oj Dr. Jono
iš "Tikri ir
ieji", kurios
auti "Dirvo-
z. su prisiri-
e (Ameriko-
lialais.

V A "
v. Cleveland, O.

©©©©©©

TUVA

ine Ekskursija
iare

erikos Linija
iu Susisiekimu

NHAGA
PEDA

Spalių-Oct. 15
erik VIII"

R B U

tės ar manote
dabar

V O N

gla ir nebrangia
NE

lių 15 dienų
EKSURSIA

ED)

ipusės Kelionės
lių bus pakeltos

čios Klasės
rtės:

ipėdą
\$4.50
\$150.00
s mokesčiai at-
kreipkitės pas
arba
merican Line
ew York, N. Y.
©©©©©©

KAS TIE JEZUITAI?

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

(Pabaiga)

Francuzijoj Jezuitai turėjo priešų ir
šian ir ten, tačiau jų nelaimė pradžia da-
vė karaliaus sugulovės Pompadour išpa-
žinties klausytojas Jezuitas, nedavęs jai
nuodėmių išrišimo iki ji neapleis karaliaus
dvaro. Prie to prisidėjo dar ir subankru-
tijimas Jezuito kunigo Lavalette, kuris ve-
dė didelę prekybą Martinice saloje; kada
laivai gerybėmis užkrauti plaukė iš salos,
Anglijos laivai juos pasigavo (1760 m.),
ir laivus ir gerybes pasisavino. Marsilijos
pirkliai pareikalavo už išvežtas gerybes
užmokėti tris milijonus florenų iš paties
Jezuitų ordeno, bet šis užmokėt atsisakė
ir tik bankrutą išbraukė iš savo draugi-
jos. Pirkkliai su savo jieskiniu kreipėsi
į Francuziją. Ilgai parlamento instituci-
jos tą dalyką svarstė, kol visą reikalą už-
baigė karališka taryba ediktu karaliaus
Liudviko XV (1764 m.), uždraudžiant vi-
sam Jezuitų ordeniui gyvuoti Francuzijoje.
Tik kunigams Francuzams leista pasilikti
Francuzijoje ir eiti kunigų pareigas, bet
tik vyskupų priežiūroj ir tarpe šviesių-
jų kunigų.

Prieš popiežių Klemenšą XIII stojo
deputatai trijų valstybių ir pareikalavo
kad popiežius atšauktų savo breve, kurią
buvo pasiuntęs Parmai, neleidamas iš ten
išstremti Jezuitus. Popiežius gailiai apsi-
verkęs, atsisakė tai padaryti. Todel Fran-
cuzija (Birželio 11 d., 1769 m.) popiežiui
atėmė Avenion ir Vanaissin žemę, Neapo-
lis atėmė Beneventu ir Pontecorvo kuni-
gaikštystes, gi Karolis III pareikalavo lik-
viduot Jezuitų ordoną visame pasaulyje ir
iš Romos išvyti ordeno generolą Ricci.
Popiežius Klemensas šitais reikalavimais
suerzintas ir nugąsdintas, mirė 1 d. Va-
sario, 1769 m., iš susigraužimo.

Nauju popiežium tapo išrinktas L.
Ganganelli, kuris priėmė vardą Klemenso
XIV. Jis prieš išrinkimuis buvo žadėjęs
greitai sunaikinti Jezuitų ordoną, bet ta-
pęs išrinktu, savo prižadą išpildyt nesisku-
bino, net kol Austrija, Francuzija ir Ispa-
nija pagrumojo išnaikinimu visų kitų vie-
nuolynų ir jų ordonų. Tada popiežius, už-
sidaręs su kardinolu Zellana, išdavė breve
"Dominus ac Redemptor noster" Liepos
21 d., 1773 m., tuomi paniekindamas ir pa-
naikindamas visą Jezuitų ordoną su viso-
mis jų įstaigomis. Ordono generolas Ric-
ci tapo suimtas ir patalpintas šv. Angelo
tvirtovėje, ir ten jis numirė kaipo kalinis,
Lapkričio 24 d., 1775 m. Taip likvidavus
ordoną, neapkaunujamos gerybės, kartu
su pilimis, fabrikais ir daugybe visokių iš-
taigų perėjo šviesiosios valdžios nuosavy-
bėn, o universitetai, akademijos ir kito-
kios mokyklos paversta valstybinėmis mo-
kyklomis.

Jezutų išlikimas

1774 m. numirė popiežius Klemensas
XIV; sakoma kad jį iš keršto nunuodiję
išdraikyti Jezuitai. Tačiau jo likviduotas
Jezuitų ordonas išliko gyvas. Išgelbėjo
jį taip vadinami "akatalikai": Vokietijos
karalius Fridrikas II ir Rusijos imperato-
rė Katarina II. Fridrikas, atsakydamas į
popiežiaus breve "Dominus ac Redemp-
tor", pasiaiškino kad jis priklauso damas
cietikams nereikalauja klausyti popiežiaus
įsakymų, kadangi jis matęs tik Jezuitams
dėką už vakarinės Europos apšvietą. Ir
netrukęs parkvietė iš Francuzijos švimi-
taučius Jezuitus, įstatė juos mokytojais i
mokyklas, o mokytojus Vokiečius atleido
iš vietų. Tokiu būdu Vokietijoj Jezuitai
pradėjo savo naują gyvenimą.

Katarina visai neleido Rusijos rube-

žiuose skelbt popiežiaus breve, ir katali-
kais apgyventuose kraštuose visus Jezui-
tus užlaikė, su visomis jų privilegijomis.
Jezuitai labai buvo Katarinai dėkingi už
jų užlaikymą ir jos garbei nesigailėjo pa-
gyrimų. Netrukę jie Magilevo guberni-
joje isikūrė katedrą ir tulą Černevičą pa-
skyrė provincialu. Popiežius Pius VI nie-
ko jiems nesakė, o užmiršęs savo pirmta-
kuno patvarkymą, legalizavęs situaciją, lei-
sdamas Magilevo vyskupui pilna gale savo
rubežiuose užgirt Jezuitų veikimą. Po-
piežius Pius VII, Kovo 7 d., 1801 m., išlei-
do breve "Catholicae fidei", kuria faktiš-
kai užgyrė Jezuitų veikimą Rusijos rube-
žiuose.

Tokiu būdu Jezuitai, persikėlę iš va-
karų Europos, susilaukė savo ordeno at-
gimimo Vokietijoj ir Rusijoj, o iš ten pas-
kui jie persikėlė į kitas valstybes ir išsi-
platino visame katalikiškame pasaulyje.
Darbštūs jie ir gudrūs yra, kaip ir savo
senovėje, tik šiandien esant jau kitai sise-
temai, į politiką jie negali ineiti taip toli
kaip buvo nuėję viduramžiuose. Tikybi-
nės mokslo įstaigos šiandien yra beveik vi-
sos Jezuitų mokytojų rankose, taigpi yra
užlaikomi Jezuitų valdomi universitetai, ir
todel reikia pripažinti kad tos mokyklos
auklėja religiškus politikus, kurie palaiko
Jezuitų įtekme į mūsų šių dienų gyven-
imą, nors pačių Jezuitų mes veik ir nepa-
žystame ir mažai apie juos girdime.

KAIP PASIDARYT LEDA

Kaimuose gyvenanti žmonės, ypatin-
gai ukininkai, tankiai pamano kaip būtų
gerai vasaros metu turint ledo, ko nors
atšaldymui. O juk ledo galima turēt vi-
suomet ir visur kur tik jis gali buti reika-
lingas. Ledo galima namie pasidaryt kiek
tik jo reikia, ir tai galima pasidaryt visai
pigiu ir lengvu būdu.

Pirmoje vietoje, ledo galima pasida-
ryt žiemą, ir tam didelio darbo nereikia.
Reikalinga tik turēt keletą kubilų (geriau
metalinių). Į juos įpilt vandens tiek kad
apsentų dugną; į vandenį įstatyt tris ar
keturis lygaus ilgumo geležinės dudos ga-
lukus, skyrium vieną nuo kito, ir taip pa-
likt, kad vanduo sušaltų galutinai. Pas-
kui reikia pripilt kubilus vandeniu iki pil-
numui, ir duot sušalt. Tokius kubilus pas-
kui reikia pastatyt nuošaliai: į rusį, ar kur
vėsioj troboj, apdengs, ir ledo užteks visai
vasarai.

Vasaros metu ledo pasidaryt galima
irgi be jokio vargo. Reikia tik kubilą, ar
ką panašaus, pripildyt vandeniu, o ant ku-
bilo dugno, vandenyje, įstatyt bonką su
amonija (dručiai užkimšus kad vanduo ne-
sigautų bonkos vidun) ir laikyt vėsioje
vietoje, kol vanduo sušals į ledą. Amoni-
ja mat turi šaldymo ypatybes, ir todėl ji
vandenį sušaldo jei tik vanduo nebus per-
šiltoj vietoj ir ne prieš saulę. Šituo būdu,
su amonijos pagalba, ledo galima pasida-
ryt kada tik reikia, ir kiek tik reikia.

Tai pigus ir lengvas budas. Patartina
kaimuose gyvenantiems žmonėms šituo
patarimu pasinaudot. Miestuose irgi ga-
lima šiuo pat būdu pasidaryt sau ledo na-
mie, ir sumažint išlaidas, nes vasaros me-
tu ledas brangus.

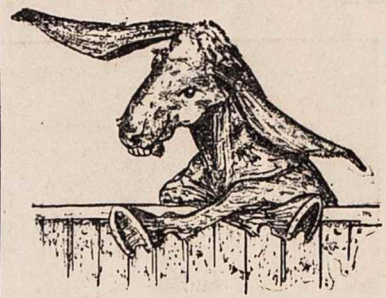
Lengvas Budas Išmokti Angliškai

Šioje parankaus didumo knygelėje surinkta
reikalingiausi žodžiai ir sakiniai greitam
prasimokimui Angliškos kalbos. Viskas
išdėstyta taip lengvai ir aiškiai kad kiek-
vienas tą knygelę pastudijavęs tuoj gali
pradėti suprasti Anglišką kalbą ir pats kal-
bėti. Telpa pasikalbėjimai darbo jėškant,
važiuojant kur, nuėjus krautuvėn, pas dak-
tara, pas barzdaskutį, ir tt. Viskas sykiu
išaiškinama ir Lietuviškai. 95 psl. .35c.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior ave. Cleveland, O.

PER TVORA
PASIDAIRIUS

MERGINOS DAINA

Pamiršai mano jausmus
Ir raudonus kaspinus,
Ką anądien man davei
Ir spalvas suprast liepei.
Širdis mano alkana,
Išbadėjo jau gana,
O tu įjąj pamiršai,
Saldainėlių nepirkai!
Plyšta man skausmu širdis,
Diena tamsi kap naktis,
Nauja laimė man užges
Kai vaikinąs vėl pames...
Kal.

Pirma pats išsigelbėjo

Pas Žemaitį atvažiavo du
Dzukai į svečius. Žemaitis
nutarė parodyti Dubysos
gražias pakrantes ir išsi-
vedė Dzukelius pasiirstyti
po upę. Atsitiko kad val-
tis apvirto. Žemaitis plau-
kti mokėjo, bet jo svečiai
ne. Jis tuoj nūrė į krantą
ir išsigelbėjo. Bet pamatęs
kad Dzukeliai viduryj upės
gurguliuoja, jis vėl šoko į
vandenį ir savo svečius po
vieną išvilko į krantą.

Atsipeikėjus, vienas Dzu-
kas sako Žemaičiui:

— Kodel tu negalėjai pir-
mu kart į krantą plaukda-
mas vieną mūsų pasiimti,
bet pirmą pats vienas iš-
plaukė, o paskui vėl į van-
denį šokai mūsų išvilkti?

— Durniau, — atrėžė Že-
maitis: — Ar nesupranti
kad pirmą aš turėjau pats
save išgelbėti kad paskui
galėčiau ir jus ištraukti!
V.

Laimingi

— Ar matai aną porą?
Jie dvidešimts metų kaip
vedę, ir vienas kitam blogo
žodžio nėra pasakę.
— Nejaugi? Kaip tai?
— Visai paprastai: jiedu
abu nebyliai.

Prie kortų

Vakarelio šeimininkas
surinko partiją "vinto".
Keistas atsitikimas taip su-
taisė, kad visi keturi part-
neriai buvo miksos. Šeimi-
ninkui juos supažindinant,
jie tylėdami viens kitam
nusilenkė, nė vienas nenor-
ėjo parodyti savo ydos pir-
mas.

Tylėdami išėmė kortas,
susėdo ir pasidalijo.

Dalytojas nusikiria pir-
mas:

— Pppi-kkai!....

Antras nustebeš pažvelgė
į jį ir, įtardamas pirmutinį
pajuokime sako:

— Ttt-rrrr-fai!....

Trečias vos nepratrūksta
pykčiu. Miksėdamas kiek
labiau negu paprastai, jis
beveik šuktelėjo:

— Bu-bu-bu-bu-bu-bub-
nai!....

Ketvirtas trenkia ant
stalo kortas, ir sugniaužęs
kumštis, šaukia:

— Nnnn-nieksai!

Mokykloje.

Mokytojas (mokiniui):—
Dėlko audra su perkunais
labiausia pavojinga naktį?
Mokinys:—Gi dėlto, kad
perkunas naktį nemato per-
kunsargio ir muša kur tin-
kamas.

Žydo gerumas.

Joškis (į Mauškį turtuo-
lį). Mauški, tu žinai koks
aš bėdinas. Duok man už-
dirbti bent kiek.

Mauškis: Gerai, aš užpir-
kau dalį miško, tau pavedu
medžių kirtimą.

Joškis: O kiek tu man
mokėsi už vieną medį?

Mauškis: Krikščionys su-
tinka kirsti po du litu, aš
tau duosiu po tris.

Joškis: Labai gerai. Bet
žinai ką? Duok tu man po
litą nuo medžio, o kirtimą
pavesk krikščionims po du
litu. Tegul ir jie uždirba.

Oro Permaina.

—Eik pažūrėk ar nenu-
puolęs barometras,— liepia
ponia tarnaitė.

Veikia sugrįžus tarnaitė
sako:

—Ne poniute dar jis ka-
bo ant sienos.

Neįspėjo.

Kaimietis (žmonai). Kad
žinotum, Morta, buvau mie-
ste ir nustebau: visos po-
nios vaikščioja nukirptais
plaukais.

Žmona. Tai turbūt jas u-
tėlės apniko, kad vargšės
turėjo kirptis plaukus....

Žmonės kenčia del savo
neprotingumo, delto kad
neklauso sąžinės balso. Są-
žinės balsas sako žmogui
kad jis turi ne savo gašlu-
mui gyventi, bet kitiems
padėti. Todel jis turi ko-
voti su jais.

1931	KALENDORIUS	1931
Spalių-October		
Sekmad.	11	Zinaida. Vėpė, Beraustas
Pirmad.	12	Maksimilijonas. Meldeika, Ungys
Antrad.	13	Eduardas k. Noras, Žemėlė
Trečiad.	14	Kalikstas, Evaristas. Mindaugas, Gendrė
Ketv'tad.	15	Terese. Ina, Kirbaidas, Edė
Penktad.	16	Matijoras. Geluonis, Tautgirdė, Širdvaldis
Šeštad.	17	Jadvyga. Saigunas, Gytė

PASTABA: Vardai šviesiomis raidėmis yra katalikiški; gi juodo-
mis raidėmis — Lietuviški-tautiški, vyriški ir moteriški.
Nauji ir seni dienų vardai: Sekmadienis—Nedėlia; Pirmadienis—Pa-
nedėlis; Antradienis—Utarinkas. Trečiadienis—Sėdėda; Ketvirta-
dienis—Cetvergė; Penktadienis—Pėtnyčia; Šeštadienis—Subata.

THINGS THAT NEVER HAPPEN
By GENE BYRNES

Inter-nat'l Cartoon Co., N. Y.

Juros Merga

APYSAKA IŠ TOLIMOS PRAEITIES

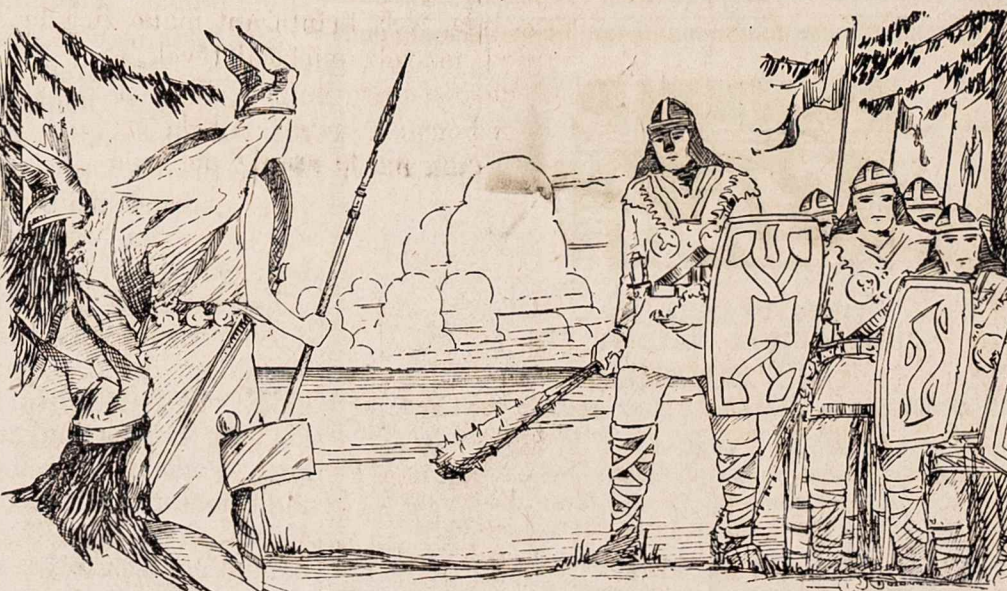
Parašė K. S. Karpus

JAU GATAVA!

REIKALAUKIT TUOJAU IKI DAR TURIME

Gerbiamieji knygų mylėtojai! Kurie manot įsigyti apysaką "JUROS MERGA", neatidėliokit ant toliau, nes laikas bėga ir knygos smarkiai nyksta. Tuoj ir jų neliks kaip neliko kitų K. S. Karpavičiaus kurinių.

KAINA \$1 IR \$1.50

Siųskite pinigais arba čekiais ar money orderiais adresuodami:

"DIRVA"

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

KAIP AUGA LIETUVOS MIESTELIAI

Lietuvos Miestų ir Miestelių Aprašymai

Rokiškis. Panemunėlis

Paimsiu savo gimtinio miestelio vaizdus, kurie prilygsta ir visos Lietuvos miesteliams.

Prieš karą Rokiškio miestelis turėjo 12 gatvių ir visos buvo negrystos. Kai palydavo, per purvą negalima budavo perbristi, o kai sausa tai per šiukšlių kruvas negalėdavo peržengti. Trobėsių buvo arti 300, iš kurių buvo penki muriniai, visi kiti mediniai, aplūžę, šiaudiniais ir lentų stogais, langai skarmalais ar popieriais užkaišioti.

Rinkoje valkiodavosi padvėsusios katės, pjaunamų gyvulių viduriai, kojos ir kaulai. Miestelis neturėjo nei sodno nei švarios aikštelės. Iš pramonių buvo vienas malūnas. Visą miestelį buvo užvaldę vien žydai.

Nuo Rokiškio 10 kilometrų atstume pietų pusėj yra miestelis Panemunėlis, kuris stovi prie geležinkelio ir prie upelio Nemunėlio. Miestelis turėjo 1 krautuvę, 12 trobėsių, medinę bažnyčią, vėliau murinę. Trobės buvo medinės ir turėjo senumo nuo 30 iki 100 metų. Už miestelio ketvirtame kilometre randasi tuo pat vardu geležinkelio stotis, kur buvo 49 namai, o pramonės nei vienos. Karo laiku sudegino stotį ir visus geresnius namus ir stotis liko visiškai apmirus.

Dabartinis stovis

Dabar Rokiškis turi 40 suvirš gatvių, kurios beveik visos išgrystos ir turi cemento šaligatvius. Pastatyta 15 naujų mūrinių namų, 131 medinis namas, ir atremontuota, padidinta senieji namai.

Gyventojai smarkiai baudžiami už nešvara. Miestas turi gražią aikštę, kurios viduryje stovi Nepriklausomybės paminklas; turi ir sodą. Dabar statoma mūriniai mėsai šaldytuvai. Iš pramonių yra: du garo malūnai, garinė pieninė, verpykla, dažykla, žemės geležinių įrankių fabrikas, stambi siuvinė, siuvimo ir audimo dirbtuvė, trys medaus ir saldinių dirbtuvės, vaisvyno dirbtuvė, įvairių smulkių dirbtuvių 14.

Panemunėlis susilaukė keleto įvairių ir gražių namelių, tapo aptverta bažnyčia, kuri visam miesteliui priduoja gražumo. Gyvuoja trys krautuvės.

Aplink stotį pasistatė keliolika namų ir mūrinių gražių stoties. Išaišyta šaligatviai. Iš pramonių veikia: trys garo malūnai, karšykla, dažykla, verpykla, lentinė, geležies liejykla su įvairiais techniniais darbais.

Taigi per 10 metų Lietuvos miesteliai pakilo 90%.

P. Kriukelis.

NEPAPRASTAI NUMUŠTOS KAINOS

Visas Sandėlis BUTTERICK PATTERNS PUSĖ KAINOS! PUSĖ KAINOS!

70x85 pusvilnoniai Blanketai buvo \$3.25 \$2.19
Vyriški Stori Sveteriai labai pigiai 98c
Vyrių 19c Gražios Kojinės mėsos 10 iki 12 pora 10c

JOHN JACOBY & SON

7036 Superior Ave.

REIKALAJŠ VISOKIOS APDRAUDOS

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale bile Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirmiau šaukit mus negu ugniagesius (firemonus).

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuvių Real Estate ir Apdraudos Agentūra.

P. P. MULIOLIS

6606 SUPERIOR AVE. Henderson 6729

TIKĖKIT ARBA NE—
JUMS REIKIA NAUDOTI TIK
TRIS ŽODŽIUS

užsitikrinimui sau išimtinai gero motoro veikimo
PENNZOIL
yra tai žodis kada jums reikia aliejaus... nes jis
pasielkia ir pilnai išaliejuoja visas motoro dirbančias
dalis. Jis tęsia dusyk ilgiau negu paprastas aliejus.

PENNZIP

yra tai žodis kada jums reikalinga ypatingos spėkos, staiga pradėjimo važiuoti ir ilgo kelio — už reguliarią gazo kainą.

PENNZIP Ethyl

yra tai žodis kada jums reikia nepaprastos rūšies
Pennzip — ethylizuoto.

VISOSE PENNZOIL STOTYSE
THE COLUMBIA REFINING COMPANY
Cleveland

AUTOBUSU
PO "LIETUVOS ŠVEICARIJĄ"

Nuo Redakcijos: Šis aprašymas bus žingeidesnis ir skirtingesnis nuo kitų tokių aprašymų tuo kad rašo vienas Lietuvos kunigas, Matas Šermukšnis, Raguvos parapijos vikaras, kuris su Clevelandiečiu, Pranu Glinskiu, jam šią vasarą apsilankius Lietuvoje, su bureliu Lietuvos inteligentų, pasisamdžius autobusą, apvažinėjo tą Lietuvos dalį, kuri pragerėjusi savo gražumu, o apie ją Amerikiečiai turbūt nieko nežino.

Kelonė iš Raguvos

Rytų Lietuvos kraštas, del savo gražių gamtos vaizdų pramintas Lietuviška Šveicarija, vilioja kiekvieną dar daugiau neregėjusį panašių gamtos idomybių. Garsus tos gamtos vaizdas ir didus grožio pasiilgimas dažnai supė ir mūsų mintis, bet vis nebuvo progos.

Štai pagaliau pasitaiko ir proga. Lietuvis Amerikietis, P. Ginskis, ir Amerikietis, S. Sidlauskienė, abu malonus, linksmi ir širdingi, pasiilgę smarkiai savo krašto ir parvažiavę Lietuvon, norėdami pamatyti garsesnių tėvynės kampelių, išgirdę mūsų norus ir pasiūžimą, savo dideliu, Lietuvišku duosnumu gausingai mus paremia. Ir kartu patys turi neapsakomą džiaugsmą kad ta proga galės ir jie pasigerėti savo mylimos tėvynės gražiais gamtos vaizdais. Mes rūpinamės kelonės smulkmenomis, projektuojam maršrutą, jie samdo autobusą, apsirūpina kitomis kelonės išlaidomis, ir išvažiuojam.

Gražus, saulėtas Rugsėjo rytas. Saulė tik ką pakilus nuo horizonto. Visur dar tyla, tik vakarų vėjelis žaidžia medžių šakose. Prie Raguvos (Panevėžio apsk.) klebonijos stovi gražus, naujas juodmargis autobusas, prie jo sukasi nemažas burelis žmonių. Dairoi, žiurinėja, laukia. Po kelių minučių iš klebonijos išeina dar daugiau. Pasigirsta "Valio!" Tai pasirengę ekskursantai, sutinka garbinguosius savo dalyvius. Jų tarpe abu minėti Amerikiečiai, kun-prelat. Maciejauškas, kun. M. Šermukšnis, du mokytojai, ir tt. Susidaro gražus burelis.

Visų veiduose matosi pasitenkinimas, smagumas. Susisveikinę, sėdam autobuso. Užsitrenkia durys, subirbia motoras, ir dulkių ruke paliekam Raguvą. Pradžioj lekiam kaip vėjas, vaizdai pro akis slenka kaip kino ekrane; galbut lekiam del to kad dar visiems vietos pažystamos, o todėl ir ne tokios idomos. Traukiam dainą. Smarkus aidas viduj netilpsta ir lekia pro langus laukan, tolyn. Padeda dainuoti ir linksmučiai Amerikiečiai. Jiems žavų girdėti senai dainuotas Lietuviškas dainas, dar maloniau prisidėti kad jos trukšmingai aidėtų tuščiuose laukuose.

Kovarskas

Prabėga keliolika kilometrų. Privažiuojam Kovarską. Jis visų nematytas. Akis patraukia graži bažnyčia. Apspintam — vienas eina aplink, šventoriumi, kitas į vidų, trečias prie vargonų, ir tt. Vargonai skardžiai sužia bažnyčioje — su mumis keliaujas vargoninkas energingai mėgina savo pašaukimą, mes savo ausis, grožio skoni ir vargonų galingumą. Paskui, dar smulkiau apžiūrėję bažnyčią ir matomus nuo jos šventoriaus gamtos vaizdus, pasakodami išpuodžius, lekiam toliau. Palydi mus pulkas vaikų. Bėga-lekia paskui, idomumo pagauti, ir jie tarytum prašyte prašosi priminti bendrą burelį. Aplink skleidžiasi pirmas gražiojo krašto rajonas. Iš lengvo matoti kaip kylam didesnius ir didesnius kalnelius ir bėgam pro kalnagroblius miškelius, tarpgiurius, saulės šviesoje patiestus ežerus. Daina viena po kitos dingsta už langų, plačiuose laukuose. Pasiimato Anykščiai.

(Bus daugiau)

Dr. S. T. Tamošaitis
(THOMAS)

Lietuvis Dentiastas
1304 E. 68th St.
Kampas Superior Avenue
Florida 2898-R
(Virš Lietuvių Banko)

GORENE'S
Confectionery

1370 East 65th St.
atsilankyti ir susipažinti.
ICE CREAM — CANDIES
Visokios rukymo reikmenys, taipgi groseriai ir kitos reikmenys. Užprašome atsilankyti.

PRANAS DIMŠA
LIETUVIS BARZDASKUTIS
6504 Superior Ave.
Ir GERAS KIRPEJAS
Atidarė naują kirpyklą vyru, moterų ir vaikų plaukams. Kainos vyrams ir moterims 35c; Vaikams 25c. Prašome atsilankyti.

J. J. LAZICKAS
JEWELER — RADIOS

Nusipirkit sau gražų Radio setą ir turėsit pasitenkinimo ant visados. Didžiausia Clevelande Lietuviška Radio Parduotuvė. Taipgi parduodam visokias brangmenas ir taisom laikrodžius ir laikrodėlius.

6407 Superior Ave.
Prie E. 66th Street
—Endicott 4638—

Skanus Amerikoniški ir Europiški valgiai. Kainos žemos. Lietuviai pas mus užėina ir buna patenkinti.

UŽKVIČIAM VISUS.

JAMES Restaurant
1410 East 66th St.

Visas
Pasaulis
linkęs
prie

NEW
Gillette
BLADES
Gillette

geriausios
skustuvams

PROBAK
BLADES

IŠVENKIT
TU ŽIAURIŲ
GALVOS
ŠALČIŲ

TAS GALIMA
Zonite disinfectuoja gerklę, nosį ir burną. Naikina ligų perus. Naudokit reguliariai ir išvengsit šalčių.

30c, 60c
and \$1.00

NEGAIŠK SU PATENTŲ
APLIKACIJA. NERIZIKUOK APSAUGA
savo idėjų. Siųsk
piesinį arba modelį,
reikalauk VET-
TUI knygą "How
to Obtain a Patent" ir "Record of Invention" formas.
Už tai nieko nereik mokėti.
Greitas atsakymas ir užlaidoma jusų paslaptis.

CLARENCE A. O'BRIEN
Registered Patent Attorney
48-A Security Savings & Commercial Bank Building
(Directly across street from Patent Office)
WASHINGTON, D. C.

ROSEDALE
Dry Cleaning Co.
Hend. 7906
C. F. PETRAITIS, Prop.
6702 Superior Ave.,

HELEN THOMPSON
(Lietuvaitė)
Atidarė dailią
Valgyklą
6400 Superior Avenue
Gamina visokius Lietuviškus ir Amerikoniškus valgius. Atsilankę busit patenkinti. Kviečiame Lietuvius

Grupelė ekskursantų, kurie aplankė taip vadinamą "Lietuvos Šveicariją" — gražią Lietuvos rytų dalį, ir savo patyrimą pateikia "Dirvos" skaitytojams. Šiame paveiksle matosi Clevelandiečiai p. S. Sidlauskienė ir Pranas Glinskis, kuris padarė tą ekskursiją galima, nusamdydamas autobusą tai gražiai ir linksmai kelionei. Skaitykit aprašymą.

AKRONO NAUJIENOS

Darbai čia gumų dirbtuvėse dar labiau sumažėjo. Firestone dirbtuvėje pradėjo dirbti po 3 dienas į savaitę ir tik po 6 valandas į dieną.

Goodyear dirbtuvė dirba po keturias dienas į savaitę, po 6 valandas dienoje.

Tie kurie dirba negali pragyventi iš gaunamo užmokesčio, o kalbėti apie tuos kurie nedirba ir nežino ar gaus kada dirbti? O jau užėina žiema, kas darbininkus labai gąsdina.

Seiberling gumų kompanija tuo tarpu dirba keturiais pamainomis. Po šešias valandas ir skelbia kad nežada trumpinti darbo valandų nei mažinti darbininkams algų. Ši kompanija sako turinti darbo užtektnai ir dirbs ištisai, su mažą pertrauka apie pabaigą Spalių mėnesio, kuomet bus

surašoma dirbtuvės inventorius.

Biznieriaus M. Jocio su-nus Alfonsas įstojo į Akrono Universitetą studijuoti komercijos šakoje. Jisai turi palinkimą į tą, o tėvai rupinasi kad jis pasekmingai mokslo siektų.

Labai buvo susirgus M. Baublienė. Gydosai namuose. Jau pradėjo sveikti ir neužilgo sugrįš į sveikatą. Keliautojas.

Telefonas Henderson 9262

Dr. Jonas J. Kamesis

Lietuvis Gydytojas
OFISO VALANDOS:
1 iki 3 po pietų
6 iki 9 vakare.
1304 East 68th St.
(Virš Lietuvių Banko)

PIRKIT DABAR IR TAUPYKIT!

Specialis Pardavimas vyriškų Sveterių

Visi nauji — Dabar kainos numazintos
Vaikams sveteriai nuo 69c aukštyr.
Vyriški sveteriai — nuo \$1.25 aukštyr

DYKAI! Mokyklos knygoms tarbos su kožnu perkamu Vaikams Siutu

THE KRAMER & REICH CO.

7002-04 Superior Ave. Kampas Giddings Rd.

★ BIZNIERIAI ★

kurie priguli prie Clevelando Lietuvių
Vaizbos Buto (Chamber of Commerce)

Attorneys	Jewelers
P. V. CHESNUL Main 2542 929 Society for Savings Building	J. J. LAZICKAS 6407 Superior ave. ENd. 4635
Banks	Printers-Publishers
LIETUVIŲ BANKAS 6712 Superior Ave. HEn. 2498	"DIRVA" 6820 Superior ave. ENd. 4486 P. A. SUKYS 1308 E. 68th St. ENd. 4932
Bulding Contractors	Photographers
MARTIN KAZEN 6606 Superior Avenue M. ROMAITIS 13416 Edgewood Avenue	ANTANAS BARTKUS 1197 E. 79th St. HEn. 3535
Confectioners	Painters-Paperhangers
J. BARDZILAIŠKAS 6412 White Ave.	VINCAS DEBESIS 7607 Star Ave. Hend. 0732
Dry Cleaners	Real Estate-Insurance
C. F. PETRAITIS 6702 Superior Ave. HEn. 7906	P. MULIOLIS 6606 Superior Ave.
Groceries-Meats	Restaurants
JOE BLASKEVICIUS 1168 East 77th Street B. GUDZIUNAS 6901 Superior ave. ENd. 9720 KAZ. OBELIENIS 1404 E. 66th St. HEn. 6716 T. NEURA 2047 Hamilton ave. PR. 9709	BOLES. ANDERSON 1264 E. 71 Street Tailors JONAS BRAZIS 6405-07 Superior. av ENd. 0756

IŠ LI

LAZUS JAUNUOL
DARBAS

Utenos, Utenos ap-
16 d. buvo pašv-
idomus pamir-
paminklas pastatytas
Utenos kalno, esanči-
Paminklas yra tri-
pavidalo, kiekvien-
padėta parašas, o
paminklo Vytiš.
Ne tiek paminklas
kiek jo darbas.
trys jaunuoliai iš-
metus, nuo darb-
gumu laiku, nieken-
dėdami ir niekam
Be darbo, ats-
gerų norų, pas-
reikalus ir pinig-
vienas statytojų
keliauja 200 kilon-
ir vargais-negalai-
darbo. Bedi-
susitaupo reika-
pinigų ir nusi-
draugams, kur-
darba.
šventinimo išskilmės
grazios. Dal-
svečių ir gausu-
žmonių buris. Tę-
jauniems statytojai-
pėda padėkos ir pi-
sumanymas.
Tokią gražų darbą p-
jaunuoliai yra vietini-
sūnai: Pr. Za-
St. Gučius ir K.
du po 16 metų i-
17 m. amžiaus. "

DAUG AMERIKIE
LIKO LIETUVO

Šią vasarą į Lietuv-
o avaziavusių pa-
štuosios Amerikos
ekskursijos, l-
alyvavo apie 1,600
Apie 300 A-
Lietuvių liko gyver-
voj ir į Ameriką
kurie nusipirko
šalp mano vers

PINIGŲ IŠ AMER

GAUNA MAŽIA
Paskutiniiais metais
perlaidos iš Ame-
tutą gerokai sur-
1929 metais Am-
striaui per pastą ir
prisintė savo
30,500,000 litų, o
jau tik 24,500,000
met perlaidos da-
sumažėjo. Numa-
symet iš viso bus
medaigiau kaip
100 litų.

79TH STREET
STUDIO

A. S. BARTKUS, S.

Pirmos Klesos Lie

Paveikslų Stud

grafuojame vestuv

ir kitokias grup

Darbas atliek:

prastia, kainos visai

1197 East 79th St

PHONE Henderson 34

Adolpas Ja

ADOLPH

Lietuvis G

reikale kreipdami

uždaravimą. Laist

IŠ LIETUVOS

GRAŽUS JAUNUOLIŲ DARBAS

Vyžuonos, Utenos aps.—Rugp. 16 d. buvo pašventinimas įdomaus paminklo. Paminklas pastatytas ant Kartuvių kalno, esančio šalia Utenos-Debeikių vieškelio. Paminklas yra trikampio pavidalo, kiekviename šone padėta parašas, o viršuje paminklo Vytis.

Ne tiek paminklas įdomus kiek jo darbas. Statė jį trys jaunuoliai ištisus trejus metus, nuo darbo atspėjimu laiku, niekeno nepadedami ir niekam nežinant. Be darbo, atsidėjimo ir gerų norų, pasirodė gyvas reikalas ir pinigų. Ir štai vienas statytojų pėsčias keliauja 200 kilometrų kelio ir vargais-negalais susiranda darbo. Bedirbdamas susitauo reikalingą sumą pinigų ir nusiunčia savo draugams, kurie ir baigia darbą.

Šventinimo iškilmės buvo labai gražios. Dalyvavo daug svečių ir gausus vietos žmonių būris. Ta proga jauniems statytojams išreikšta padėkos ir pagirta jų sumanymas.

Tokį gražų darbą padarę jaunuoliai yra vietinių ukinių sunai: Pr. Zabulionis, St. Gučius ir K. Saladzius, du po 16 metų ir vienas 17 m. amžiaus. "M.R."

DAUG AMERIKIEČIŲ LIKO LIETUVOJ

Šią vasarą į Lietuvą buvo atvažiuojusių pavasario Aštuonios Amerikos Lietuvių ekskursijos, kuriose dalyvavo apie 1,600 žmonių. Apie 300 Amerikos Lietuvių liko gyventi Lietuvoje ir į Ameriką negrįš. Kai kurie nusipirko ukius ar šiaip mano verstis biznesu.

"L.A."

PINIGŲ IŠ AMERIKOS GAUNA MAŽIAU

Paskutiniai metai pinigų perlaidos iš Amerikos į Lietuvą gerokai sumažėjo. Taip, 1929 metais Amerikos Lietuviai per paštą ir bankus prisiuntė savo giminiams 30,500,000 litų, o pernai jau tik 24,500,000 litų.

Šymet perlaidos dar labiau sumažėjo. Numatoma kad šymet iš viso bus prisiųsta nedaugiau kaip 20,000,000 litų.

Perlaidų suma žėjimo priežasties reikia įieškoti Amerikos bedarbėje.

"L.A."

PIRKIS VEISLINIŲ BULIŲ IR ERŽILŲ

Šymet žemės ukio rumai numato pirkti ir išdalinti kergimo punktus ukininkams po du eržilus ir du bulius į kiekvieną apskritį.

Visų gyvulių augintojai, kurie turi veislinių eržilų ir bulių parduoti, gali pasiulyti rumams iki Lapkr. 1 dienos.

DIDĖJA STUDENTŲ SKAICIUS

Kauno Vytauto Didžiojo Universitete šiais metais jau paduota 1308 prašymai. Iki mokslo pradžiai manoma susidarys apie 1400. Gi pernai iki to laiko tebuvo paduota tik 1130 prašymų.

Reikia tuom tik džiaugtis, nes kuo švesesnė tauta tuo kulturingesnė. Br.

NEGRAS LIETUVIŲ ZENTAS

Šiomis dienomis Šiauliečiai matė neregėtą dalyką. Mieste vaikščiojo viena pora — vyras juodas kaip anglis, žmona baltaveidė. Pasiteiravus sužinojau kad jį tai Lietuvaitė, Aldona Karpaite, pasiturinčio ukininko duktė ir baigus kelias gimnazijos klases. Tėvas jos daugiau mokytiš neleidė ir ji išvažiavo į Braziliją. Ten ji susipažino su negru Džon Thompsonu, turtingu kavos plantatorium. Jis jai patiko ir jiedu apsiėdė. Dabar jie atvažiuo aplankyti jos gimtinės — Lietuvos. Bet jos tėvai jų nepriima, baidosi juodo žento. Jiedu atsivežė ir du vaikelius: juodutę mergaitę ir baltadodį berniuką. Po kelių savaičių pasiviešėjimo Lietuvoje jie grįš į Braziliją. Br.

PROJEKTUOJAMA NAUJAS GELŽKELIS

Yra sumanymas tiesti naują, platųjį geležinkelį nuo Šiaulių iki Biržų, nes šioje Lietuvos dalyje jis yra labai reikalingas, o buvo vien tik Vokiečių, karo reikalams, pastatytas siaurasis geležinkelis. Naujojo numatomo geležkelio ilgis bus 100 suvirš kilometrų. Br.

IŠKILMINGAI ATSVĘS-TA TAUTOS ŠVENTĖ

Rugsėjo 8 d. visoje Lietuvoje kasmet yra iškilmingai švenčiama kaip visos tautos šventė. Tą dieną Vytautas Didysis privalėjo būti apkarunuotas Lietuvos karalium. Bet klastingi Lenkai vežamą Vytautui karuną pakelyje pagrobė, ir tuo būdu Vytauto karūnacija neįvyko. Karūnavimui buvo nustatyta kita diena, bet Vytautas nesulaukęs tos dienos mirė. Už tai dabar kiekvienais metais Rugsėjo 8-ta yra švenčiama. Tą dieną kiekvienas Lietuvos prisimena tuos istorinius įvykius, prisimena Lenkų klases, pasiryžta eiti Vytauto didžiojo pėdais ir atkirsti žiauriems okupantams Lenkams.

Šiais metais ta diena buvo irgi iškilmingai atšvęsta. Dar šventės išvakarėse visų didesnių Lietuvos miestų valstybinės ir privačios įstaigos buvo iliuminuotos. O jau iš pat ryto visi namai pasipuošė tautiškomis vėliavomis, balkonai buvo išpuošti: visur išstatyta Vytauto, Respublikos Prezidento, Dr. Basanavičiaus ir kitų tautos vėliavomis. Ryte 8 val. buvo keliama tautinės vėliavos Kaune Karo Muzejų, o kituose miestuose — aikštėse.

Po vėliavos pakėlimo buvo pamaldos, o vėliau kariumenės ir kitų kariškų organizacijų parada.

Vakare vėl iliuminacijos, tautinės vėliavos nuleidimas, paskaitos ir vaidinimai. Br.

PIANO

Lekcijos

visą RUGSEJO mėnesį už sumažintą kainą. Mokymai džiazo ir klasikinės muziką.

Vinc. Greičius
19050 PASNOW

MURPHY'S Sweet Shoppe

6914 Superior Avenue

Gerai cigaras, šviežios saldainės, žaislai, naujienybės, magazinai. Lietuviai ypač užkvičiami.

HENDERSON 5920

Lietuvos Lietuviai ateina į

Sanitariškas Lietaus MAUDYNES. — 25c.

921 St. Clair arti E. 9th St.

Ofiso Telefonai Namų

MAin 1773 KENmore 4740W

P. J. KERŠIS

1426-S Standard Trust Bldg.

Baigęs teisių mokslą Cumberlano Universitete ir darbuojas "su Teislių" ofisu "advokatų" Collister, Stevens ir Kurzenberger

Su visais teisių reikalais Lietuviai, Slavai, Lenkai ir Rusai kreipkitės prie mūsų.

Už \$3 pralinksminsit visą kainą — užrašykite saviškiams Lietuvoje metams "Dirva".

Keen Enjoyment
for Smokers
of Pipe and
Cigarettes

15

DOVANOS

NAUJIEMS "DIRVOS" SKAITYTOJAMS

kurie užsirašys "Dirvą" visam metui užsimokėdami \$2.00, ir tiems kurie užprenumeruos "Dirvą" visam metui saviškiams Lietuvoje (\$3.00), arba draugams čionai GAUS VIENĄ ŠIŲ KNYGŲ DOVANAI!

(Senų, nuolatinių "Dirvos" skaitytojų prašome šių dovanų nereikalauti, nes ir norėdami neišgalėtume visiems duoti. Šios dovanos yra tik už NAUJUS skaitytojus)

PASTABA KANADOS LIETUVIAMS: Kurie norit gauti šias dovanos privalot siųsti prenumeratos seną kainą — \$2.50. Už nupigintą kainą — \$2.00 — dovanų duoti negalime. Prašome šitą įsitęmt gerai, išvengsit nesupratimų su Administracija.

NIEKAD DAR TOKIOS DOVANOS NEBUVO PASIULYTA

ISITEMYKIT JOG DUODAMA PAČIOS DIDŽIAUSIOS IR NAUDINGIAUSIOS KNYGOS, TINKAMOS KIEKVIENAM PAGAL JO SKONIO IR REIKALAVIMO.

LIETUVOS ISTORIJA Vytautas Didysis

Kokie buvo Lietuvos kunigaikščiai? Kiek sykių Vytautas buvo krikščytas?

Kodel Vytautas išleido Jogailą Lenkam į žentus ir karalius?

Ar graži buvo Jadvyga?

Kaip Didelė buvo Lietuva ir Kada?

Kas ta "Liublino Unija"?

Kada Lietuva buvo suplėšyta ir kodel?

Pasakos, Romansai ir Padavimai apie Keistutį, Birutę, Vytautą

Didelė 318 puslapių knyga

KNYGOS KAINA \$2.00

NAMŲ DAKTARAS

Štai naudinga ir praktiška knyga, 174 puslapių didumo, tinkama turėti namuose susipažinimui su ir gydymui įvairių ligų.

KNYGOS KAINA \$2.00

TUKSTANTIS IR VIENA NAKTIS

Gražiausių senoviškų pasakų knyga su daugybe paveikslų. Tvirtais viršeliais, 700 p. Tai yra pasakų knyga kuri niekados nepasėsta.

KNYGOS KAINA \$2.00

GEOGRAFIJA

Geografija arba žemės aprašymas yra didelė, net 459 puslapių knyga, svarbi ir pamokanti, iš kurios apsipažinsite su žeme, jos pavidalu, didumu, puatumu; kalnais ir jų vardais, apie juras, ežerus, upes, plotį ir gylį; kokie kokiose šalyse gyvena žmonės, ir tt. ir tt. Gausiai paveiksluota.

KNYGOS KAINA \$2.00

ORAKULAS

Naujas pilnas Orakulas — didžiausia ir praktiškausia burtų-monų knyga, su nusėjimais likimo ir laimės vyrų ir moterų pagal žvaigždžių, pagal kortų ir pagal delno. Didelė, 414 puslapių.

KNYGOS KAINA \$2.00

ŽINYNAS

Knyga žinių iš mitologijos, istorijos, etnografijos, geografijos, astronomijos, aritmetikos, medicinos ir kitų mokslų bei jų šakų, rinkinis visokių patarimų apie sveikatą, gydymo būdus, vaistus; įvairūs nurodymai amatninkams, ukininkams, daržininkams, šeiminiškams ir kt. 392 puslapių.

KNYGOS KAINA \$2.00

ŽMONIJOS ISTORIJA

Žmonijos Istorija yra didelė, 600 puslapių knyga, supažindinanti su gyvenimu žmogaus ant žemės nuo ankstyviausių laikų iki mūsų dienų. Tai yra darbo žmogaus istorija, parašyta lengva kalba, su daugybe paveikslų, taip kad šią knygą turintis lengvai galės vaduotis visuose istorijos klausimuose. Seniau parsidavė net po \$4.00.

KNYGOS KAINA \$2.00

Užsisakant prenumeratą siųskit pinigus ir pažymėkit aiškiai kurios šių knygų pageidaujate

"DIRVA"

6820 SUPERIOR AVENUE

CLEVELAND, OHIO

SKAITYKIT IR PLATINKIT "DIRVĄ"

Kas Girdėt Clevelande-Apielinkėse

"DIRVA", 6820 Superior Ave.—ENDicott 4486—Atdara vakarais

A. BIGAILA su šeima lan-
kėsi iš Fostoria, Ohio. Aplan-
kė "Dirvos" redakciją ir pavie-
šėjo keletą dienų pas gimines
Clevelande ir apielinkėse. Jis
yra "Dirvos" skaitytojas. Sa-
ko ir ten pas juos darbai eina
prastai.

SLA. 14 kuopa turėjo susi-
rinkimą Republikonų klube tre-
čiadienio vakare. Tarp kitko
išduota pikniko raportas, pasi-
rodė kad kuopa pelnė \$26.

Kalbant apie Rugsėjo mėn.
susirinkimą išnešta rezoliucija
prieš SLA. centro valdybos ai-
kvojimą pinigų, kurią rezoliu-
cija "Tėvynės" redaktorius Vi-
taitis gražino kaip "netinkama",
nutarta vėl ją pasiūstyti, o
jeigu nebus talpinama, paskel-
bti kituose laikraščiuose.

Išrinkta žieminio sezono ko-
misija: J. V. Mitchell, J. Polte-
ris, J. Verbila.

SLA. Pild. Tarybos nomina-
cijos ir kuopos valdybos rinki-
mai nutarta daryti Gruodžio
mėnesio susirinkimą (paskuti-
niam šiu metų susirinkime,
December 4). Jeigu bus gali-
ma, susirinkimai nutarta lai-
kyti Lietuvių salės sklepe.

LIETUVIŲ DARŽELIO Sa-
jungos reguliaris susirinkimas
įvyks kitą penktadienį, Spalių
Oct. 9 d., P. P. Mulioio ofise,
6806 Superior ave.

Svarbu kad visi atstovai da-
lyvautų, nes šia savaitę gauta
iš Kauno taip ilgai laukti Dar-
želio planai ir nuo dabar gali-
ma bus rimtai rengti prie dar-
želio atidarymo ir prie kitokio
veikimo surišo su darželiu.

ATSISVEIKINIMAS. Aplin-
kybių vėrčiamas turiu skubiai
išvažiuoti iš Clevelando, todėl
laikas nepavelina prieš aplie-
džiant šią koloniją pasimatyti
su mano geras draugais ir pa-
žystamais atsisveikinti ypatis-
kai, todėl šiuo metu turiu bendrą
sudiev visiems. Ačiū už gilią
užuojautą mano darbuose. Gai-
ka kad negalėjau daugiau pasi-
darbuoti, nes čia yra daug ge-
rų Lietuvių, bet dėl kelių ypa-
tų turi nukentėti visi. Todel
linkiu visiems gyvuoti ir dar-
buotis ilgiausius metus toliau.
B. Nekrašas.

B. NERASAS, Sv. Jurgio pa-
rapijos buvęs vargoninkas, ap-
leisdamas Clevelandą, sakė jog
būndys kada nors atsilankyti
čia ir surengti koncertą, ypač
pasidėjęs su komp. Vanagaiciu,
kada Vanagaitis čia atsilankys.
B. Nekrašas yra gabus muzi-
kas, balso lavinimo žinovas,
to mokesi specialiai Italijoje.
Clevelando žmonės jį mylėjo,
tik keletas senoji vargoninko
Čičausko šalininku varė prieš jį
negrąžias politikas, kurstė kle-
boną prieš jį, todėl p. Nekrašas
pašlyso palikti šią parapiją
ramybėje ir išejo ten kur Lie-
tuviai turi daugiau pakantos ir
sutikime sugyvena. Jis nenor-
ėjo kisti į parapijonų vaidus
su kumigiu, bet buvo vėrčiamas,
todėl rado geresnį visai neda-
lyvauti šioje parapijoje.

Jo vieton pakviestas vargo-
ninkauti p. Adomaitis.

NEWMAN kelionių paveiks-
la bus rodomi B. of L. E. Au-
ditorioj, St. Clair ir Ontario,
pirmadienį, Spalių 12 d. Bus
perrodyta spalvuoti vaizdai iš
daugelio pasaulinių įdomybių.
Pirma lekcija bus 4 val. po
pietų, antra — 8 vakare.

CARD Party ir susirinkimą
rengia Sv. Jurgio parapijos pa-
ripijonys nusistatę veikti prieš
Kun. Vilkutaitį. Atsibus penk-
tadienio vakare, Spalių 9 d.,
I. O. G. T. salėj, 1467 Addison
rd., nuo 7:30 val. vak. Kom.

DONO Kazokų vyriškas Ru-
sų choras lankysis Clevelande
Lapkričio 2 d., Miesto Muzika-
lėj salėj, nuo 8:30 val. vaka-
re. Chora vadovauja Serge Ja-
roff.

K. STONIS
6824 Superior Ave.
Didžiausia ir Gražiausia
LIETUVIŠKA VALGYKLA
Taipgi užlaikau savą mėšinyčią
1310 Russell Road

NERAMUMO ATBALSIAI

Daugiau negu dvylika metų
jau spėjo prabėgti nuo to kaip
nutilo pasaulinio karo kanuolės.
Prasiblaivė padangė. Zybtelejo
taika. Nudžiugo pasaulis. Bet
deja, ne ant ilgo.

Kiek nurimus, ir vėl padangė
pradėjo niakutis. Prasidėjo vi-
dujinės kovos — revoliucijos.
Intrigu kovos. Kovos už rube-
žius, už rinkas, už pirmenybę.
Kur neisi, visur matysį pav-
dą, neapikantą, nepasitikimą
ir neramumą. Vieni sarvuojai-
si, kiti taipgi neatsilieka. Vieni
daro sutartis, kiti tveria en-
tantes. Sutartimis tautos gru-
puojasi prieš kitas tautas. Pa-
saulinis neramumas auga.

Politiniai neramumai labai
lengvai sudrumsčia ir ekonomi-
nė padėti. Finansinė mašine-
rija nustoja pilno veikimo. Už-
puola finansiniai kriziai, kurie
jau paliečia ne tik tautines įs-
taigas, bet ir privačias institucijas.

Bankinės įstaigos pergyvena
sunkius laikus. Ypatingai ma-
žesnės, kuriose beveik visi bi-
znio apivarta rišasi su darbo
žmonėmis.

Pavyzdin paimkim kad ir
čia mūsų vietinė Lietuvių Tau-
pymo įstaiga, kuri vien tik su-
sideda iš Lietuvių šerinkų ir
Lietuvių depozitorijų.

Bankinės įstaigos operavi-
mas susideda iš priėmimo pin-
gų už sėrus ir ant depozito ir
juos greitai vėl saugiai išsko-
linti, kur jie atneštų nuosimtį,
išmokėjimui nuosimtį už de-
pozitus ir dividendus už sėrus.

Ant rankų palieka tik reikalin-
ga suma kasdieninei transak-
cijai ir mažiems išmokėjimams.
Pinigai laikomi ant rankų ne-
leša nuosimtį ir nesidaužina.

Lietuviams yra gerai žinoma
kad Lietuvių Taupymo Bankas
ir kitos panašios taupymo ir
paskolos įstaigos skolina pin-
gus tik ant nejudomos nuosa-
tybės — real estate — ir tai
tik ant pirmų mortgičių. Tai-
gi aišku kad Lietuvių sudėti
šiam Banke pinigai yra išsko-
linti patiems Lietuviams ant jų
pačių namų.

Užėjus sunkesniems laikams
kaip šiai bedarbei, žmonėms y-
pa sunku, o kaip kada ir nega-
ima užsimokėti į banką mėne-
sinių mokesčių; kitas džiaugia-
si kad jis gali nors nuosimtį
už skolą užmokėti. Aišku kad
bankui gražinimas paskolų ei-
na daug pamažiau ir silpniau.
Tuo pačiu kartu depozitai taip-
gi mažėja, nes žmogus be dar-
bo neturi iš ko dėti, jam rei-
kia išsiimti.

Tokioms aplinkybėms susi-
lėjus, prasideda paskalų-gandų
periodas. Kumas su kumu,
kainynas su kainynu, kumutė
su kumute susitike tuoj ir tei-
kia patarimus, kad kol dar duo-
da, eik, ištrauk pinigų ir neš
kur ten į "didelį banką", nes
ten ir aš laikau, ten negali pra-
dingti, o ta Lietuviška įstaiga
tuoj gali duris uždaryti. Eš,
didesni bankai bankrutuoja, tai
ši tik niekis...

Nugąsdintas žmogelis, per
naktį nemiegojęs, anksti rytą
bėga jau su knygtute ištraukti
pinigus iš Lietuvių Banko ir
nešti į "didelį banką".

Tamošius, ištraukęs iš Lietu-
vių banko savo dolarius ir su-
dėjęs į "didelį banką", nusira-
minęs, pataria Jonui, Jonas —
Juozui, Juozas — Marei, ir tt.
ir taip ištraukėjų skaičius dau-
ginasi.

Bet, kaip pirmą minėjau,
bankas ant rankų visų pinigų
nelaiko ir neturi lyg grūdus su-
pylus į kampa, pinigai išsko-
linti. Skolos reikia atreika-
lauti. Tas ima laiko. Todel
pareikalavimus atiduoti depo-
zitus reikia kaip nors sulaukyti.
Aišku kad pagal pritaikytą sa-
vo įstaigos taisyklių, valdyba
nutaria depozitoriams mokėti
tik tiek ir tiek kas mėnuo ar-
ba reikalauja notų. Onai at-
ėjus išsitraukti pinigų, banke
jau pasako kad visų pinigų ne-
gai gauti, o tik dali. Del to
kyla nesupratimai, nepasiten-
kinimas ir neramumas. Vadi-
nami "pranašai" tik trina ran-
kas ir išpuše krutines sako:
"Matai, ar aš nesakiau! Ne-
klausei pirmiau, dabar jau pi-
nigų negausi!" Na ir liepia
kitiems eiti traukti po tiek po
kiek išduoda. Išgausinti žmo-
nės eina ir traukia. Vieni lai-
ko paslėpę namie, kiti neša į
"didelius bankus".

Tokioms paskaloms siaučiant
įstaiga kad ir pamažu mēkēda-
ma turi išmokēt pusėtinas su-
mas, o depozitoriai ir kiti geros
valios žmonės nebando atnešti.
Todel įstaiga turi tik remtis
ant imokētų mokesčių ir nuo-
šimčių už mortgičius, kurie sil-
pnai mokami.

Ilgiau siaučiant tokioms be-
reikalingoms nepasitikinčių de-
pozitoriu, blogos valios žmonių
paskaloms (kurių pas mus Lie-
tuvius, ant nelaimės netruksta)
įstaiga, norėdama apdraust pa-
sitikinčių depozitorijų pinigų
ir šerinkų sukrautus dolarius,
turi daryti žingsnius sumažini-
mui bereikalingų išmokėjimų,
nes prasti būtų tie vedėjai ku-
rie laukę kol tokių pletkinin-
kų darbai imtų viršų ir įstaiga
pastatytų į pavojingą vietą.

Tiesa, atsiranda ir geros
valios žmonių, kurie iš nežino-
jimo ir baimės daro tokius pa-
tys sau kenksmingus žygius,
bet negaila pasmerkimo to-
kiems "ekspertams" paskalini-
kams kurie savo asmeniniam
pasitenkinimui kursto žmones,
leidžia paskalus, didina nera-
mumą ir stumia į bėdą tuos
pačius vargšus bedarbius Lie-
tuvius ant kurių namų įstaiga
turi mortgičius, nes įstaiga tu-
ri spausti juos, reikalaujama
viso arba nors didesnės dalies
paskolos gražinimo, o žmogui
negalint atsimokėti daro "fore-
closure".

Tie paskalų leidėjai
gerai žino kad nei tas "didelis
bankas" negalėtų to padaryti,
nes pinigų ir jis neturi kaip
grūdų aruode supiltų atmokėti,
bet turi išskolintis.

Lietuviai! Branginkime savo
įstaigas, palaikykime ir remi-
kime jas, bet nesmerkime.
Depozitorius.

OBALIS REMTI SAVO-
SIUS

Mes visi turim omenyje, jau-
čiamės ir norim kaip organiza-
tiniškai taip ir asmeniškai gau-
ti morale ir medeginę paramą iš
savųjų pirmiausia; ka ir priva-
lome. Bet kad tokią pat para-
mą teikti iš savo pusės tai nei
į galvą mums neateina ir 99
kartų iš 100 tą obalį pamirš-
tame, ar tai tyčia, ar tai iš pa-
vydo ar gal dėl ko kito.

Ir štai kas dabar dedasi. Tu-
rime Lietuvių salę, kuri Lietu-
vių patriotiskumu įgyta ir iki
šiandien vienokiu ar kitokiu
Lietuvių patriotiskumu buvo
užlaikoma, ir ateityje jos už-
laikymas priklausys tik nuo
Lietuvių.

Dabar, ištikus ugnies nelai-
mei, salė sudegė. Reikalas at-
taisyti, darbas gan didelis. Sa-
lės direktoriai ir šerinkų iš-
rinktas komitetas darbo išda-
vimui—"bosai" rodo visi Lie-
tuviai ir ne mizeriškai patrio-
tai, na o ugnies padaryto nuo-
stolio darba, kuris ir ribiai
atlyginamas, pavesta svetim-
taučiams. Taip pat ir salės at-
budavojimas taikoma svetim-
taučiams. Tai kodėl? Ir kaip
tuomet toks Lietuvis atėjęs į
Lietuvių salę jausis, kuris pats

B. of L. E. Auditorium

St. Clair ave ir Ontario St.

NEWMAN

KELIONIŲ VAIZDAI

Popiečiai ir vakarais

MATYKIT EUROPA

1931 metų Ispudžiai

ISPANJA (Republ.) OCT. 19

BERLINAS 1931. OCT. 26

LONDONO GYV. NOV. 2

ANGLIJA, VALIJA NOV. 9

KLoties ateityje. Rep.

ANKLIS ANKLIS ANKLIS

No. 3 GENUINE POCAHONTAS LUMP

Daug šilumos — Nebuna dumų — Mažai pelenų

Specialė kaina \$8.00 už toną

SUNDAY CREEK FORK LUMP

Specialė kaina \$6.00 už toną

AETNA COAL CO.

Telefonuokit Diamond 3392

SPECIAL BARGAINS

EVERY DAY EXCEPT SATURDAY

Five Items: Shampoo — Rinse — Finger Wave — Eye-

Brow Arch and a Trim — all for \$1.00.

Shampoo, rinse and finger wave — 50c.

Permanent Wave — \$1.00

CALL FOR APPOINTMENT

ENDicott 9724 6918 Superior Ave.

ta darba gali atlikti taip gerai
ir dar geriau, del to kad jis ge-
riau stengsis negu svetimtau-
tis?

O kur direktorių taryba eis
jieskoti skelbimų ant uždangos
(curtain) kada salė bus sutai-
syta, ar ne pas Lietuvius? To-
del salės direktoriai turėtų žiu-
rėti kad salės atitaisymo dar-
bas tektų Liteuviams o ne sve-
tintaučiams. Šerinkinas.

COMMUNITY Fund vėjus šį
rudeni bus nuo Lapkričio 16
iki 24 ir bus reikalinga sukel-
ti \$5,650,000, arba \$250,000
daugiau negu buvo sukelta per-
eita meta.

Viršminėta suma dar toli
nesiekia \$7,150,000 sumos, ku-
rios reikalavo įvairios viešos
gerovės organizacijos jų reika-
lų vedimui sekantį meta. Lap-
kričio pradžioje miesta valdy-
bos balsavimuose bus bandoma
praveryti vieną mill takų, ku-
rie sudarys tą skirtumą, jeigu
balsuotojai pritaras.

Iš tos \$5,650,000 Fondo nu-
statytos sumos \$2,075,349 pa-
skirta dešimčiai šelpimo įstai-
gų ineančių į Fondo aprubę.

Associates Charities gaus iš
tos sumos \$1,700,757, Zydų šel-
pimo biuras gaus \$234,818. Tai
bus \$1,935,575 suma kitam mie-
tui. Šiam metui tos dvi įstai-
gos gavo \$1,418,437.

Nurodoma kad mažiausia
nors \$1,500,000 turės būti nu-
skirta iš paties mieste izdo,
nubalsuojant kaipo taksus.

Miesto taryba nubalsavo nu-
mažinti 10 nuoš. nuo algų viso-
se viešos pagalbos organizaci-
jose ir Community Fond štabe.
Tokiū budu susitauyps 1932 m.
net \$75,000.

Listas 105 įstaigų kurioms
bus duodama pagalba iš Fondo
pasilieka tas pats.

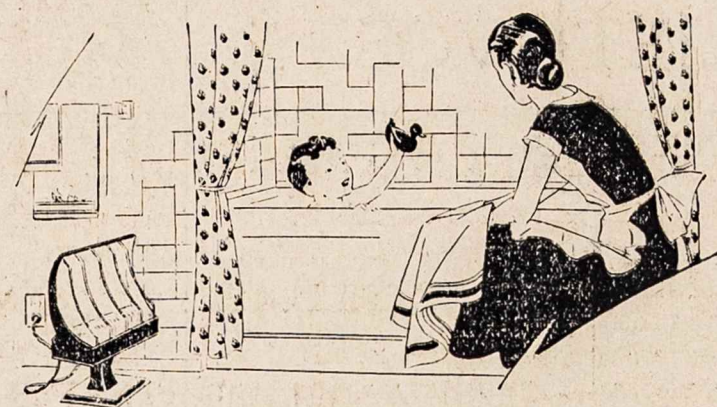
Iš Collinwood

PIKNIKAS pavyko. Spalių
4 d. Sv. P. N. P. parapijos pik-
nikas laikytas bažnyčios sode,
visapusiai pavyko. Žmonių su-
važiuojo apie penki šimtai. Vie-
ni obuoliavo ir gerėjosi sodo
grazumu, kiti salėj soko ir kor-
tavo. Piknikas tęsėsi nuo 2 iki
9:30 vakare. Naujai parapi-
jai turint visokių parankumų
ir gražios žemės, reikėtų tan-
kiausiai rengti tokius pasilinksmi-
nimus.

"I MOKSLA". Vaikučių baž-
nytinis choras vaidins dvejų
veiksmų veikala, "I Moksle",
Spalių 15 d. naujos parapijos
salėj. Tai bus pirmas šio se-
zono perstatymas Clevelande
ir pirmas vaikučių teatrą šio-
je parapijoje. Apart vaidini-
mo bus dainos ir šokiai.

VYRŲ Choras. Collinwoodo
Lietuvių parapijos bažnytinis
vyrų choras jau tvarkosi. Iš
to kaip dabar yra, atrodo kad
ateityje galima tikėtis gero
choro. Išmoko jau nekurias
reikalingas giesmes. Pradėta
mokytis naujas mišias ir miš-
parus del 40 valandų atlaidu,
kurie neužilgo atsibus. Dar-
bo daug, bet vienybėje ir suti-
kime viską bus galima nuveik-
ti. Nauji nariai į chorą priima-
mi tik per šitą mėnesį.

LANKĖSI B. Nekrašas. Per-
eįta sekmadienį lankėsi mūsų
bažnyčioj ir piknike buvęs Sv.
Jurgio parapijos vargoninkas,
muzikas Bronius Nekrašas. Jis
režignavo iš Sv. Jurgio para-
pijos ir apleidžia Clevelandą.
Vienų metų laikotarpyje jisai
įgijo Clevelandiečių simpatijos,
bet del nekurių Sv. Jurgio pa-
rapijos parapijonų politikavi-
mų jam pasidarė nepakencia-
ma ir pasiryžo grįžti atgal į
savo seną vietą. Atsisveiki-
nant visi jam linkėjo geros
kloties ateityje. Rep.

Šiltas Nusimaudymas

reikalauja šiltos maudynės

Pavojinga yra maudytis šiltoje maudynėje o
šaltame kambaryje. Išlipus iš kubilų, jus
gali pagauti staigus drebulys, kas gali būti
priežastimi didelio persišaldymo. Vaikams
ypatingai tas pavojinga. Apsisaugokit nuo
tokio sveikatai pavojaus naudojant Elektriš-
kx šildytoją. Jis duos švarią, be dumų, be
kvapų, saugią šilumą, kada tik jos prireiks.
Pripraskit naudoti Elektrišką Šildytoją.

THE ELECTRICAL LEAGUE

Builders Exchange Bldg.—18tas Aukštas—Prospect arti Ontario—CHerry 2535

Cionai bus jums suteikta Visos Informacijos apie
Elektros Vėlas, Apšvietimą ir visus Padargus

Elyria Auto Repair

Perkėlė Savo

Garadžių I DIDESNĘ VIETĄ

6815-31 Superior Ave.

Henderson 7783-7784

GARU ŠILDOMAS IR GERAI APŠVIESTAS GARADŽIUS

24 VALANDŲ PATARNAVIMAS EKSPERTAI MEKANIKAI

"Patenkinas Kostumeris yra mūsų didžiausias nuopelnas"

J. P. MRHAR
MANAGER